БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 287 (4386)
17 ДЕКАБРЬ, 1980 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1968 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети 17 миллионли совет коммунистлари ва бутун халқимиз номидан Куба Коммунистик партияси II съездининг делегатларини, шонли Озодлик ороли коммунистлари, барча меҳнаткашларини қизғин, қардошларча табриклайди. Биз съезднинг ўз олдида турган масъулиятли вазифаларни ҳал этишда катта муваффақиятга эришувини тилаймиз, дейилади жумладан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Куба Коммунистик партиясининг II съездига йўллаган табрик телеграммасида.

⊙ СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов Гайана Кооператив Республикасининг Бош министри П. А. Ридга телеграмма йўллаб, унинг ана шу лавозимга тайинланганлиги муносабати билан самимий табрик ва яхши истаклар баён этди.

Гайана Бош министри жавоб телеграммасида табрик ва яхши истаклар учун миннатдорчилик изҳор этди.

⊙ Совет ҳукуматининг таклифига биноан Норвегия ташқи ишлар министри К. Фрюденлунд шу йил декабрь ойининг иккинчи ярмида расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

Лиза Кунакованинг Тошкент модалар уйига келганига атиги уч йил бўлди. Шу давр мобайнида ўзининг меҳнатсеварлиги билан экспериментал цехи коллективининг ҳурматини қозонди. Илғор тикувчи шу кунларда смена топшириқларини 20 процентга ошириб адо этиб, партиянинг бўлажак съездини муносиб кутиб олиш учун интилмоқда.

И. Шоинғомов фотоси.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

ТАШАББУС САМАРАСИ

Янгийўл пойафзал фабрикаси бу йил иқтисод қилинган хом ашёдан болалар пойафзалининг дастлабки минг жуфтини ишлаб чиқарди. Бичиш участкасининг коммунистларидан Дилором Хотамқулова, Сония Шокирова, Людмила Иванова ва Муршида Маҳмудовалар бу ерда авж олдириб юборилган тежамкорлик ҳаракатининг ташаббускорлари бўлдилар. Ана шу тажрибали бичиқчилар пойафзални бичишда маҳорат кўрсатиб мунтазам равишда хом ашёни тежашга муваффақ бўлмоқдалар.

Илғор ишчилар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга интилиб, ўз ҳамкасбларини материаллардан тежаб-тергаб фойдаланиш ва йил охиригача иқтисод қилинган чармдан камида саккиз минг жуфт болалар пойафзали тайёрлаш учун курашга қўшилишга даъват этдилар. Коммунистларнинг таклифи асосида участкада илғор тажриба мактаби ташкил этилди. Бу ерда тажрибали ишчилар ёшларни ишда оқилона усуллардан фойдаланишга ўргатмоқдалар. Ҳисоб-китоб шуни кўрсатдики, тежаб қолинган материаллардан тўққиз минг жуфт пойафзал ишлаб чиқариш мумкин.

ФАБРИКА ФИЛИАЛИ

Тошкентдаги кўн-галантерея фабрикасининг Дўстлик районидаги филиалида тайёрлана бошланган портфеллар мактаб ўқувчиларига манзур бўлади. Корхонада ишлаб чиқарилган бошқа бир янгилик — енгил ва сиғимли хўжалик сумкаси ҳам харидоргир бўлади. Қўриқдаги шаҳарда ана шу филиалнинг янги корпуси қурилиши тугалланмоқда. Бу корпуснинг ишга туширилиши январь ойидаёқ маҳсулот ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтириш имконини беради.

ЯНГИ ЦЕХЛАР

Тўрақўрғон район маиший хизмати ходимлари бу ерда яна учта цех ташкил этдилар. Улардан бирида қўлда тўқиладиган полосга буюртма қабул қилинади. Бошқасида эса миллий пичоқлар тайёрланади, 3-цехда мебеллар ремонт қилинади. Район маиший хизмат ходимлари шу йилнинг охиригача аҳолига пландан ташқари 84 минг сўмлик турли хизмат кўрсатиш мажбуриятини олдилар.

МАДАНИЯТ САРОЙИ

Андижон областининг Москва районидаги пахта тозалаш заводи меҳнаткашлари учун янги маданият саройи ўз эшикларини кенг очиб қўйди. Қурувчилар маданият саройини белгиланган муддатдан анча илгари ва ғоят сифатли барпо этдилар. Маҳаллий ганчкорлар саройфойесини миллий нақшлар билан безадилар. Саройда яқин вақт ичида кино-концерт зали, кўпгина репетиция хоналари ва тўгарак машғулотлари ўтказиладиган хоналар борки, бу эса саройни тез орада маданий комплекс марказига айлантиради.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида Андижон областида йигирмадан ортиқ маданият саройи ва уйлари, клублар, кутубхоналар фойдаланишга топширилди.

ОБЛАСТДА ҚИРҚИНЧИ

Наманганда ўз-ўзига хизмат усули жорий этилган янги озиқ-овқат магазини очилди. Бу беш йиллик бошидан бери областда барпо этилган қирқинчи савдо корхонасидир. Янги озиқ-овқат, саноат моллари ва универсал магазинлар харидорларга хизмат қилмоқда. Уларнинг кўпчилигида иш ўз-ўзига хизмат қилиш асосида ташкил этилган.

(ЎзТАГ).

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

ЗАФАРЛАРИМИЗ—КПСС XXVI СЪЕЗДИГА

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ—ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ | ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИГА БИНОАН

ТАШАББУС ИЗИДАН

Барча меҳнат коллективлари қатори В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ҳам КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқда. Корхонада ўтаётган «КПСС XXVI съездига—26 зарбдор ҳафта»ликлар чиндан ҳам зарбдорона якунланмоқда. Навбатдаги ўн еттинчи зарбдор хафта ҳам аввалгиларига нисбатан салмоқли бўлади. Кўплаб цехлар мазкур ҳафтада ишлаб чиқариш графигидан ўзиб ишлашиб, пландан ташқари талайгина маҳсулот ишлаб чиқаришга эришдилар.

Меҳнат беллашувларида 84, 36, 55, 19, 25, 16-цехлар пешқадамлик қилишяпти. Айниқса, Б. Шамсиев етакчилигидаги 16-цех коллективи ойлик, квартал планларини 20—25 процентга ошириб адо этишга муваффақ бўлмоқда. Бунда цехнинг Р. Алиев, Я. Ким, Ф. Ким, Р. Салимов каби пешқадам ишчиларининг ҳиссалари каттадир.

Қанот қисмларини йиғишга ихтисослаштирилган цех меҳнатчилари ишлаб чиқариш графигидан ўзган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Улар шаҳардаги илғор меҳнат коллективлари, ишлаб чиқариш илғорларининг «Квартал плани— 1981 йилнинг 23 февралигача» ташаббусини биринчилар қатори қўллаб-қувватладилар.

БУГУН

мазкур цех коллективининг меҳнат календарида 1981 йил ҳисоби очилди.

Ф. РАСУЛОВ,
Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси.

Тошкент тепловоз депосида кўплаб ўз касбининг усталари меҳнат қилишади. Ушбу суратда ҳам ёқилғини тежаш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ва графикка риоя этишда бошқаларга намуна бўлиб келаётган илғор локомотив экипажи — машинист Раҳим Азизов (чапдан ўнгга) ва машинист ёрдамчиси Евгений Коновалов акс этган.

ТОШКЕНТ — ЖАҲОНГА
СЎНГГИ ЭКСПОРТ

«Ташавтоматика» заводи коллективи Монголия Халқ Республикаси холодильниксозларининг буюртмаси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сўнгги туркумини монгол дўстларга жўнатди.

— Холодильникларнинг ташқи томонини бўяйдиган «ОК—1» бўяш камералари, совутиш агрегатларини текширадиган «УГ—1» камералари, — дейди завод бош инженери И. Волошин, — монголиялик холодильниксозларнинг доимий буюртмасидир. Айни пайтда биз 1981 йилда экспорт қилинадиган маҳсулотлар планини тузяпмиз.

⊙ ИБРАТЛИ ТАДБИР
СТУДЕНТЛАР ҲИССАСИ

БУГУН

Тошкент алоқа политехникумининг бир группа студентлари пойтахтимизнинг «Халқлар дўстлиги» проспектида қад ростлаган кино-концерт зали қурилишига ҳашарга чиқдилар. Учта бригадага бўлинган бу группага билим юрти «Радио» бўлимининг бошлиғи А. Содиқов раҳбарлик қилди. Студентлар шаҳримизнинг кўзга кўринарли бу қурилишида пардозлаш ва ободонлаштириш ишларига яқиндан ёрдам беришди. Айниқса, Қ. Азимов, Ж. Жўраев, А. Келдиев, А. Расулов, А. Эргашев каби ҳашарчиларнинг меҳнати таҳсинга лойиқ бўлди.

— Билим юртимиз студентлари, — дейди группа раҳбари А. Содиқов,— шу билан мазкур қурилишга тўртинчи марта ҳашар уюштирдилар.

Ғ. АБДИЕВ.

Олимлар суҳбати

Тошкент шаҳар партия комитети агитация ва пропаганда бўлими ҳамда шаҳар «Билим» жамияти КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVI съездига «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 — 1985 йиллар ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасини меҳнаткашлар ўртасида кенг ва атрофлича пропаганда қилиш мақсадида олимларнинг чиқишларини ташкил этмоқда.

Бундай тадбирлардан бири Сергели районида бўлди. Унда кўн-мўйна заводи, ошхона мебеллари, қуёш тўсқич мосламалари, темир-бетон конструкциялари корхоналарининг ишчи ва хизматчилари олимларнинг мароқли суҳбатларини тингладилар. Суҳбатларни Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти, республика давлат план комитети қошидаги экономика тадқиқотлари илмий-тадқиқот институти олимлари олиб бордилар.

Лекторлар совет кишиларининг улуғвор ўнинчи беш йилликда эришган ютуқлари, келгуси беш йилликнинг истиқболлари, партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини ошириш учун кўрсатаётган ғамхўрлиги ҳақида гапириб бердилар.

Ана шундай тадбирлар Акмал Икромов районида ҳам бўлиб ўтди. Олимлар у ерда 12-қурилиш тресті, 18-автомобиль парки, механизация бошқармаси ва бошқа кўпгина ташкилотларда бўлдилар.

БУГУН

Ленин районида бўлиб ўтган учрашувларда «Электр аппаратлари» бирлашмаси, 1-автомобиль ремонти заводи, Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводи сингари корхоналарнинг ишчи-хизматчилари қатнашишди.

Шу хафтада Куйбишев районининг экскаватор, трактор заводлари, «Узбекхлопкомаш» бирлашмаси, «Водоканал» тресті тармоқларида ҳам ана шундай суҳбатлар ўтказилиши режалаштирилди.

МУЗЕЙДА УЧРАШУВ

БУГУН

Туркистон Ҳарбий Округининг музейида «В. И. Ленин ва партия социалистик Ватанни ҳимоя қилиш тўғрисида» номли мавзуда кеча ўтказилди. Ана шу мавзу бўйича музейнинг илмий ходими З. Мислевская доклад қилди. Шунингдек, округнинг комсомол ветеранларидан Н. Юрин, Р. Усмоновлар сўзга чиқишиб, Улуғ Ватан уруши даврида совет жангчилари кўрсатган жасоратлар ҳақида ўз хотираларини ўртоқлашдилар. Сўнгра бу ерга ташриф буюрганлар «Ленин васиятлари Туркистон жангчиларининг ишларида» номли экспозиция билан танишдилар. Улар учун «Ғалаба фарзандлари» номли фильм намойиш қилинди.

• Тошкент—мамлакатга
ЎНИНЧИ ЛОЙИҲА

БУГУН

Бутуниттифоқ «Гипрорис» институтининг Тошкентдаги филиалида С. Гребенщиков бошчилигидаги архитекторлар группаси қардош Қозоғистон республикасининг Чимкент области учун қорамолчилик хўжалиги комплекси лойиҳаси устида иш бошлади.

—Бу лойиҳа,—дейди группа раҳбари С. Гребенщиков, — коллективимизнинг Чимкент области учун яратаётган лойиҳаларининг ўнинчисидир.

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ ОДИМЛАРИ
ЙЎЛЛАР УЗАЙМОҚДА

Шу кунларда Тошкент метросининг бўлажак Алишер Навоий ва В. П. Чкалов станциялари оралиғидаги иккинчи йўналиш ер ости йўли қурилишида бунёдкорлик ишлари авж олмоқда. Тошкент метро қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг Н. Нестеркин бошлиқ комплекс проходкачилар бригадаси шу трассанинг Ойбек ва Космонавтлар проспекти станциялари оралиғида тоннель қазиш ишларини тезкорлик билан амалга оширмоқда.

БУГУН

бригада коллективи 12-шахтадан Космонавтлар проспекти станциясига қадар бўлган оралиқнинг чап қанотида 680 метрдан кўпроқ туннель очиб, катта ғалабани қўлга киритди. Бу ютуқла звено бошлиғи С. Машалов, проходкачи В. Емельянов, А. Ильюшин каби пешқадамларнинг ҳиссаси айниқса, катта бўлди. Метросозлар ҳар кеча-кундузда 4 метрдан ортиқ туннель очишяпти.

МАЛАКА ОШИРИШДИ

БУГУН

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиалида партия ходимлари малакасини ошириш республикалараро курси ўз ишини тамомлади. Ана шу курснинг икки ойга яқин давом этган машғулотларида Ўрта Осиё республикалари ҳамда Қозоғистон республикасидан келган 100 дан ортиқ партия ходими қатнашди. Улар машғулотлар давомида марксизм-ленинизм классикларининг асарлари билан яна бир карра яқиндан танишдилар, доҳий В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолияти ёритилган фильмларни томоша қилдилар. Курс қатнашчилари учун, шунингдек Тошкент Олий ўқув юртлари. Олий партия мактабининг ўқитувчилари турли мавзуларда лекция ўқишди.

⊙ ЕР ЮЗИ БЎЙЛАБ САЁҲАТ
Тенгдошлар ҳузурига

«Спутник» халқаро ёшлар туризми бюроси республикамиз ёшларининг жаҳондаги турли мамлакатлар бўйлаб саёҳатини тез-тез уюштирмоқда.

Куни кечагина республикамиз ёшларидан бир гуруҳи Англия мамлакатига жўнаб кетди. Улар бир неча кун давомида Лондон, Кембридж, Кренли, Сафрон, Волден шаҳарларининг ёшлари ҳузурида бўладилар, диққатга сазовор жойларни кўздан кечирадилар.

БУГУН

яна бир туристик группа Атлантика океани атрофидаги мамлакатларнинг ҳозирги ҳаёти билан танишиш мақсадида сафарга йўл олди. Бу группа ўттиз кишидан иборат. Унинг сафида Тошкент, Фарғона, Самарқанд областларининг йигит ва қизлари бор.

Ёшларимиз Греция, Жазоир, Касабланка, Канар ороллари, Гвинея Бисау, Марокаш, Испания мамлакатларида икки ҳафта бўладилар.

ЛЕКТОРИЙ ИШ БОШЛАДИ

Кеча

Киров районидаги Абдулла Қодирий номли маданият уйи лекторийси КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси муносабати билан «Билим» жамияти район ташкилоти аъзолари, олий ўқув юртлари ўқитувчилари ҳамкорлигида ўтказиладиган ҳар хил чиқишлар, учрашувлар программасини тузиб чиқди. Ана шу программа асосида районнинг Бодомзор, Фирдавсий номидаги маҳаллаларида лекторийнинг дастлабки чиқиши бўлди. Бу ерда ҳозир бўлганлар — маҳаллаларнинг кекса истиқоматчилари, меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, нотиқларнинг съезд лойиҳаси ҳақидаги ҳамда Советлар мамлакатининг бугунги иқтисодий тараққиёти тўғрисидаги мароқли суҳбатларини тинглашди.

Учрашув сўнгида маданият уйининг «Феруза» ансамбли ижросида янги концерт программаси намойиш қилинди.

— Лекторийимиз, — дейди маданият уйи директори Виктор Гончаров, — коммунистлар анжумани очиладиган кунгача маҳаллаларда, корхоналарда йигирма марта ана шундай чиқишлар уюштиради.

• КУРИЛИШ МАЙДОНИДА
ФОЙДАЛАНИШГА ТАХТ

Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 159-трестига қарашли 22-бошқармасининг В. Видер бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси

БУГУН

Халқобод кўчасида 4 қаватдан иборат 64 хонадонга мўлжалланган турар жой биносини фойдаланишга тахт қилиб қўйди.

Бир неча йиллардан бери мазкур қурилиш коллективи бригада пудрати ҳамда Злобин методлари асосида ишлаб, трестда пешқадам ўринлардан бирида бормоқда.

Бригада шу йил хисобига 64 оилага мўлжалланган иккинчи истиқомат масканини қуриб битказди.

• Олий ўқув юртларида
«НИШОНА» МАШҒУЛОТИ

Яқинда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг журналистика факультети қошида ташкил этилган «Нишона» адабий тўгарагининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди. Тўгарак раҳбари, доцент М. Худойқулов сўзга чиқиб, тўгарак аъзоларининг 1981 йилда амалга ошириладиган режалари ҳақида гапирди.

Ана шу тўгаракка факультетнинг 60 дан зиёд шеърият ва наср ҳаваскорлари аъзодирлар. Қизиқарли машғулотлар, севимли шоир ва ёзувчилар билан учрашувлар студентларда катта таассурот қолдирмоқда.

Пойтахтимизнинг Сергели райони қиёфаси кун сайин гўзаллашиб бормоқда. Бу ерда янги микрорайонлар барча маданий-маиший объектлар билан комплекс ҳолда қурилаптпи.

СУРАТДА: Сергелида яқинда ишга туширилган маъмурий бино. М. Нуриддинов фотолари.

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ
САНЪАТКОРЛАР—ТЎҚИМАЧИЛАР МЕҲМОНИ

Тўқимачилик комбинатининг маданият саройида «Санъат ишқибозлари» клуби мунтазам ишлаб турибди. Унинг ҳар бир маданий тадбири қизиқарли ўтади. Навбатдаги учрашувга Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрининг бир қатор етук санъаткорлари марҳамат этишди.

Санъаткорларнинг тўқимачилар билан бўлган учрашувини маданият саройи маданий-оқартув ишлари бўлимининг методисти Ш. Расулова кириш сўзи билан очиб, кекса ва навқирон санъат коллективининг босиб ўтган ижодий йўли ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Шундан кейин СССР халқ артистлари, СССР Давлат мукофоти лауреатлари Сора Эшонтўраева, Зикир Муҳаммаджонов, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Ёқуб Аҳмедов, Рихси Иброҳимова, Холида Хўжаева сингари артистлар театр репертуаридаги спектакллардан парчалар ижро этдилар. Тўқимачилар «Навоий», «Инқилоб тонги», «Шошма қуёш» спектаклларидан кўрсатилган лавҳаларни мароқ билан томоша қилдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистоннинг социал-иқтисодий ривожлантиришнинг 1980—1985 йилларга мўлжалланган олтинчи беш йиллик мобайнида Ҳиндистондаги Жамму ва Кашмир штати аҳолисининг 90 процентдан кўпи кооператив қурилишига жалб этилади. Штат кооперация министри Асхафон айтганидек, ҳозирги босқичда обороти 190 миллион рупийга борадиган 1400 кооператив хўжаликлари тузилган. Утган йили улар 120 миллион рупийлик истеъмол моллари тайёрлаб беришди.

◆ **ЖАЗОИР.** Саҳрои Кабирда Нигер чегарасидан 20 километр берида пармаланган қудуқдан сув чиқа бошлади. Қудуқ бир секундда 50 литр сув бермоқда, у чоғроқ Ингезам посёлкаси аҳолисини, шунингдек атроф районлардаги деҳқончилик кооперативларини сув билан таъминлашга имкон беради. Саҳрои Кабирдан ўтадиган автомобиль йўлининг келаси йили бу ерга етиб келиши кутилмоқда. Жазоир миллий халқ армиясининг аскарлари шу йўлни қурмоқдалар. Жазоир матбуотининг ёзишича, сув ва замонавий йўл мамлакатнинг бир вақтлар ҳаётсиз шу районининг иқтисодий ривож топиши учун янги омил бўлади.

◆ **РАБОТ.** Бу ерда Марокаш халқ усталари ишларининг виставкаси очилди. Виставкада кўн буюмлар, машҳур бербер гиламлари, кандакорлик ишлари, мамлакатдаги турли халқларнинг кийим-кечаклари, кулолчилик маҳсулотлари кўрсатилмоқда.

Халқ ҳунармандчилиги — Марокаш экономикасининг анъанавий тармоғидир. Миллионга яқин киши шу иш билан шуғулланади. Фас шаҳрининг ўзидагина аҳолининг ярми ҳунарманд: кўнчи, кулол, темирчи, тўқувчидир.

Мамлакатда анъанавий ҳунармандларни тайёрлашга катта эътибор берилмоқда. Марокашда ҳунар ўрганадиган 137 марказ ишлаб турибди. Фас шаҳридаги давлат кўнчилик ва тўқимачилик институти Африка қитъасида бирдан-бир шундай катта ўқув юртидир. Ў ерда марокашликлардан ташқари Африкадаги бошқа мамлакатларнинг вакиллари ҳам таълим олмоқдалар.

⊙ **СОФИЯ.** Болгариядаги машҳур «фармахим» хўжалик бирлашмасининг коллективи биринчилардан бўлиб шу йилги ва беш йиллик топшириқларини бажарди. Совет Иттифоқига ва бошқа бир қанча мамлакатларга экспорт маҳсулотлари етказиб бериш плани муддатидан анча илгари бажарилди.

Бирлашманинг 20 га яқин корхонаси тайёр дори-дармонлар, парфюмерия ва косметика маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда. Газград, Пештера, Станка-Димитров шаҳарларидаги асосий заводлар СССРнинг техникавий кўмаги билан қурилган. Бугунги кунда ана шу заводлар совет мутахассислари иштирокида модернизация қилинмоқда ва кенгайтирилмоқда.

ТАСС.

XXVI

Партия режалари— халқ режалари

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИ— УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ИШОНЧ ДАЪВАТ ЭТАДИ

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

«СССР Конституциясига мувофиқ кенг ҳуқуқларга эга бўлган халқ депутатлари Советлари партия белгилаб берган планларни амалга оширишда масъулиятли роль ўйнайдилар. Миллионларча депутатлар, жуда кўп активлар буюк ижодий куч бўлиб, бу кучдан ҳар томонлама фойдаланиш лозим». СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишларда айтилган бу муҳим вазифа халқ депутатлари Советларининг кундалик фаолиятлари билан чамбарчас боғлиқдир.

Сайловчиларнинг ўз депутатларига берган наказлари Собир Раҳимов район Совети иш планининг асосини ташкил этади. Бу асослар тўртта проблемадан: уй-жой, ободонлаштириш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, ҳуқуқ тартиботга риоя қилишдан иборатдир.

Маҳаллий Советларга бўлган сайловлардан буён ҳали кўп вақт ўтмаган бўлса-да, район Совети ижроия комитети, депутатлар ўз фаолиятларида якун ясашга арзирлик ишларни амалга ошириб қўйишди. Масалан, капитал қурилишда йил бошидан буён 26,5 миллион сўмликдан зиёд маблағ ўзлаштирилдики, бу ўтган йилдагидан етти миллион сўм кўпдир. Марказ—17, Марказ—18 массивларида 1538 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, ТошДУ—ТошПИ, Қорақамиш, Тансиқбоев массивларида болалар боғчалари фойдаланишга топширилди. Район озиқ-овқат савдоси бўлимининг тўртта магазини, ўн битта умумий овқатланиш корхонаси ишга туширилди.

Уй-жой қурилишига келганда эса ҳали ишда камчиликлар бор. Квартиралар қуриб топшириш плани «Ташросстрой» қурилиш бошқармаси, «Главташкентстрой»нинг «Жилстрой» трести, 12-трестнинг 50 ва 51-қурилиш бошқармаси айби билан бажарилмай қолди. Уларнинг айби билан «Марказ—17» ва «Марказ—18» кварталларида уй-жой бинолари қуриш сустлик билан олиб борилмоқда. Тансиқбоев массивида ҳам уй-жой қурилиши бундан яхши аҳволда эмас. Шунинг учун ҳам бу массивда депутатлар пости тузилди. Аҳвол шу даражага бориб етдики, халқ депутатлари ёрдам кўрсатганлари тақдирда ҳам иш олдинга силжимаяпти. Менимча, бунинг сабаби шундаки, уй-жой қурилишида капитал маблағ сарфлаш йиллик планининг жорий этилаётганлиги эндиликда эскириб қолди. Бундай усулда уй-жойлар ва бошқа иншоотлар кварталнинг сўнгги икки-уч кунларида топширишга тахт этилади. Кўпгина пудратчи ташкилотлар эса, ўз планларини пухта тузмайди, иш ҳажмини бутун кварталга тенг қилиб тақсимламайди. Натижада ҳайбаракаллачилик, брак, топшириқларнинг бажарилмаслиги каби ҳоллар ана шундан келиб чиқмоқда. Менимча, **объектларнинг бир меъёрда қурилишида ҳамда уй-жойларнинг белгиланган муддатида топширилишига қурувчилар зиммасига катта масъулият юклаш билан бутун йил бўйига планлаштириш системасини яхшилаш керак.** Мен бу сўзларни асосий йўналишлар лойиҳасининг тегишли бўлимига киритишни таклиф этаман.

Келгуси йилда қурувчилар олдида масъулиятли вазифалар турибди. Районда 126 минг квадрат-метр ҳажмда уй-жой қуриш кўзда тутилган. Марказ—17—18 массивларида 40/49 АТС, янги мактаблар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, савдо объектлари, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва соғлиқни сақлаш объектлари қурилади.

Меҳнаткашларнинг наказлари асосида районда ободонлаштириш борасида кенг кўламда ишлар амалга оширилади. Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантиришда районимиз меҳнаткашлари ва бутун аҳолиси катта куч-ғайрат сарфламоқда. Бир неча йилдан буён энг яхши микрорайон, маҳалла, кўча, ҳовли номини олиш учун мусобақа давом этмоқда. Район ижроия комитети, район Советидаги доимий комиссиялар ҳар кварталда ана шу мусобақага якун ясайдилар. Улар сайловчиларнинг бошқа талабларини ҳам амалга оширилиши устидан қаттиқ назорат олиб борадилар. Сайловчиларнинг наказларига асосан районда 15,7 километр узунликда электр ёритиш линиялари, туташ водопровод линияси, саккиз километр узунликда йўл ва тротуарлар қурилди, умумий сатҳи 15 гектарлик майдонда ўндан ортиқ кичик хиёбонлар барпо этилди. Райондаги 45 та микроучастканинг ҳаммасида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари авж олдирилди.

Сайловчилар наказларининг амалга оширилиши район Советининг сессияларида мунтазам равишда муҳокама этилади. Масалан, яқинда бўлиб ўтган навбатдаги сессия кун тартибига район аҳолисига савдо ва маиший хизмат кўрсатиш, соғлиқни сақлаш, ҳуқуқ-тартиботи масалалари киритилди. Депутатлар ўз сўзларида эришган ютуқлари тўғрисида қувонч билан гапирсалар, шу билан бир қаторда йўл қўйилган камчиликларни ҳам таъкидлаб ўтдилар. Масалан, аҳолига савдо, маиший хизмат, умумий овқатланиш хизмати кўрсатишнинг сифат ва маданияти ҳамон паст даражада. Аҳоли буюртмаларини бажармаслик ҳоллари ҳам бўлиб туради. Аҳолига медицина хизмати кўрсатишда даволаш базасини мустаҳкамлашга ажратилган маблағлардан тўла фойдаланилмоқда, лекин профилакторийлар ташкил этиш масаласи сустлик билан ҳал этилмоқда. Буларнинг ҳаммаси бизни ташвишлантиради, албатта. Чунки, сайловчиларнинг хоҳиш-истаклари баён этилган наказларни бажариш,— ҳар бир Совет, депутат фаолиятининг муҳим томони ҳисобланади.

Район Совети ижроия комитети, доимий комиссиялар, депутатлар группалари, депутатлар меҳнаткашлар томонидан берилган наказлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида уларни хабардор қилиб турадилар. Бунинг учун жойларда кўчма мажлис ўтказилади, ижроия комитет раҳбарлари аҳоли олдида, депутатлар ўз сайловчилари ҳузурида ҳисобот берадилар.

Лекин ҳамма наказларни ҳам тўла бажариб бўлмайди. Баъзи наказлар муддати узайтирилади. Бунинг кўпгина сабаблари бор. Булар — ижроия комитет раҳбарларининг у ёки бу тадбирни амалга оширишдаги масъулиятли кишилардан етарли даражада талаб қилмасликлари, ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланмасликлари, етарли даражада назорат олиб бормасликлари каби сабаблардир. Шунинг учун Асосий йўналишлар лойиҳасига тахминан қуйидаги таҳлитда сўз киритишни таклиф этаман: **сайловчилар томонидан берилган ҳар бир наказнинг бажарилмаслигини муҳим план топшириғи бажарилмаганлиги билан баравар,** деб қаралсин.

Ҳар бир депутатнинг фаоллигини ошириш, совет қурилишининг ҳар қандай участкасида ишни яхшилаш учун мавжуд ҳамма резервларни тўла сафарбар этилгандагина ишнинг муваффақиятли бўлишини биз яхши тушунамиз.

М. ЗУФАРОВ,
халқ депутатлари Собир Раҳимов район Совети ижроия комитетининг раиси.

ЙЎЛОВЧИНИ ЎЙЛАБ

Шу кунларда барча меҳнат коллективлари қатори Тошкент пассажир станцияси коллективи ҳам «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасини атрофлича муҳокама қилмоқда. Унда келгуси беш йилликда ва 1990 йилгача бўлган даврларда Совет давлатини иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг туб сабаблари ҳар томонлама асослаб берилган. Лойиҳада халқ хўжалигининг барча соҳалари истиқболи ёрқин акс этиб, ҳар бир тармоқнинг келгуси беш йилликдаги вазифалари аниқ белгилаб берилган. Чунончи, асосий йўналишлар лойиҳасида темир йўл транспорти ходимлари олдига ҳам катта вазифалар қўйилган.

Дарҳақиқат, бу бежиз эмас, албатта. Йилдан-йилга темир йўл транспортига бўлган талаб ортиб бормоқда. Бу эса ўз навбатида темир йўл транспортини техника жиҳатдан қайта қуроллантириш, темир йўлларнинг юк ўтказиш қобилиятини ошириш, станцияларни кенгайтириш, пассажирларга хизмат кўрсатиш маданиятини оширишни талаб этмоқда. Шуниси қувончлики, лойиҳада худди мана шулар акс этган. Зотан ундаги: **«Темир йўл транспортида техника билан қайта жиҳозлаш амалга оширилсин, юк кўп ташиладиган йўналишларда темир йўлларнинг юк ташиш ва ўтказиш қобилиятини янада ошириш шунингдек, темир йўл станциялари ва узеллари қувватининг оширилиши таъминлансин... Темир йўл транспортининг юк обороти 14—15 процент ва пассажир ташиш обороти 9 процент оширилсин, меҳнат унумдорлиги 10—12 процент кўпайтирилсин»,** деган сўзларга қўшилмай бўлмайди албатта. Бу ўз навбатида станциямиз коллективи олдига ҳам талай вазифаларни қўяди.

ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ

Лекин шу ўринда ўз фикримизни айтиб ўтмоқни лозим топдик. Лойиҳанинг «темир йўл транспорти» бандида айтилган гапларга: **«Темир йўл транспортида пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти оширилсин, станцияларда йўловчилар учун зарур қулайликлар яратилсин»** дейилса яна айни муддао бўларди.

Коллективимиз сифат ва самарадорлик беш йиллигида бу борада анчагина ишларни амалга оширди. Меҳнатни ташкил этиш бўйича бир қатор янгиликлар ва шунингдек янада такомиллаштирилган технология ҳамда янги техниканинг жорий этилиши эвазига меҳнат унумдорлиги оширилди. Беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлиги 22 процентга ўсди. Бунинг анча қисмига юк ташиш таннархини камайтириш эвазига эришилди.

Ўтган беш йиллик мобайнида пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти яхшиланди. Жумладан, биргина станциямизнинг ўзида йўловчилар учун жуда кўп қулайликлар яратилди. Аввалдан билет сотиш кассасининг янги биноси фойдаланишга топширилди. Натижада буюртмалар бўйича пассажирларнинг уйларига билет олиб бориш йўлга қўйилди, автоматлаштирилган юк сақлаш хоналари кенгайтирилди.

Буларнинг ҳаммаси социалистик мусобақада актив иштирок этиб, юксак кўрсаткичларга эришишимизда қўл келмоқда. Жумладан, ўтган беш йилликда квартал якунлари бўйича коллективимиз 17 марта темир йўл министрлиги ва тармоқ касаба союзлари Марказий Комитети ҳамда Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси ва темир йўл касаба союзлари комитети ва шунингдек шаҳар, район, совет ва партия ташкилотларининг кўчма Қизил байроқларини олишга муваффақ бўлди.

Албатта бундай ютуқларга эришишимизда бутун коллективимизнинг, қолаверса пешқадам хизматчиларимизнинг, шу жумладан станция бўйича навбатчи А. Циплякoв, вокзал бошлиғи, навбатчи ёрдамчиси А. Усмонов, станция ишчилари бригадири Д. Тўлаганов, юк ва багажларни қабул қилиб олувчи Ҳ. Насриддинов ва бошқаларнинг ҳиссаси каттадир.

Олиб борилаётган ташкилий-техник тадбирларнинг ҳаммаси якунловчи йил учун қабул қилган план ва социалистик мажбуриятларимизни муваффақиятли адо этиш имконини бермоқда. Бунинг пировардида 1980 йил ва умуман ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этдик. Пассажирлар ташиш плани 21 ноябрдаёқ бажарилди. Йил охиригача эса яна 470 минг пассажирга хизмат кўрсатилади. Лойиҳада айтилганидек, келгуси беш йилликда юк ташиш ва пассажирлар ташиш оборотини айниқса, таклиф қилганимиздек, пассажирларга хизмат кўрсатиш маданиятини янада оширамиз.

Н. УСМОНОВ,
Ўрта Осиё темир йўли Тошкент пассажир станциясининг бошлиғи, Ленин район Советининг депутати.

Шаҳримиздаги 2-пойафзал фабрикаси ишчилари ҳам «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» лойиҳасида айтилган сўзлар билан ҳамфикр эканликларини қатъий ишонч билан билдирмоқдалар. Юқоридаги суратда муҳокамада актив иштирок этаётган ва кунлик топшириқларини 150 фоиз қилиб бажараётган илғор ишчи—Салтанат Мелиева акс этган.

* * *

Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси меҳнатчилари ҳам асосий йўналишлар лойиҳасини қизғин муҳокама қиляптилар. Пастдаги суратда смена топшириқларини 150 процент адо этиб, лойиҳа муҳокамасида актив иштирок этаётган ишчи Маҳмуда Йўлдошева акс этган.

И. Шонноғомов ва Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

● Бинокорлар съездолди вахтасида

«ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ» МАЙДОНИ ҚУРИЛИШИДА

ФОТОРЕПОРТАЖ

«Халқлар дўстлиги», Фурқат ва Ўзбекистон кўчалари кесишган чорраҳа атрофи бугунги кунда пойтахтимизнинг улкан қурилиш майдонига айланган. Бу ерда «Халқлар дўстлиги» майдонини комплекс реконструкциялаш ва ободонлаштириш билан бирга майдон атрофида турар жой бинолари қурилиши ҳам тезкорлик билан олиб бориляпти. Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 2-уйсозлик комбинати 4-қурилиш бошқармасининг Иван Маншаков бошлиқ бригадаси бинокорлари «Халқлар дўстлиги» проспектининг ўнг томонида қад ростлаётган дастлабки тўққиз қаватли турар жой биноси қурилишини бошлаганларига ҳали кўп бўлгани йўқ. Бугунги кунда 272 квартирали бу муҳташам турар жой биносида сўнгги пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

«Ташгипрогор» институти меъморлари томонидан лойиҳаланган бу кўркам бинонинг дастлабки қаватида магазинлар, омонат касса, маданий-маиший хизмат тармоқлари жойлашади. Бино қурилиши 28 ойга мўлжалланган. И. Маншаков бошлиқ бригада коллективи уни муддатидан саккиз ой илгари фойдаланишга топшириш учун ҳаракат қилмоқда. Ҳозирга қадар объектда 2,9 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

— Илғор иш усулларидан унумли фойдаланиш қурилиш ишларини тезкорлик билан олиб боришда муҳим аҳамият касб этмоқда,— дейди участка бошлиғи Николай Кашенко. — Айниқса, машҳур қурувчи Николай Злобиннинг бригада пудрати усули, шунингдек орловликларнинг қурилиш ишларини узлуксиз ташкил этиш методи катта самара бермоқда.

Дарҳақиқат, бригада пудрати бўйича ишлаш қурилишни бир маромда ташкил этиш имконини беради. Негаки, шартнома асосида иш олиб борилганда монтажчи ва пардозчиларнинг, шунингдек қурилиш материалларини етказиб берувчи таъминотчиларнинг ҳам бир-бирини куттириб қўймасдан иш фронти яратиб беришлари тақозо этилади. И. Маншаков бошлиқ 23 кишилик аҳил коллектив кўп йиллардан буён бригада пудрати асосида ишлаб маълум ютуқларни қўлга киритди.

Лекин бошқарма ва таъминотчи ташкилотлар билан шартнома тузилганига қарамай, материал ва техникани етказиб беришда баъзан нуқсонлар ҳам содир бўлиб турибди. Масалан, гоҳида бетон ортиқча олиб келинади ёки қурилиш конструкциялари вақтида етказиб берилмайди. Шундай пайтларда монтаж ишларини тўхтатиб, бетонни исроф қилмаслик учун уни ўз ўрнида ишлатишга тўғри келади. Бу аҳвол объектнинг қайси иш босқичини тезлаштириш лозим бўлса, ўша ерда бутун кучни тўплашга халақит қиляпти. Шунга қарамасдан бригада коллективи бутун имкониятларни ишга солиб, объектда ҳар ойда 350—370 минг сўмлик қурилиш ишларини амалга оширишга муваффақ бўлмоқда. Бунда бригаданинг З. Зиганшин, З. Валиулин каби электр пайвандчилари, А. Батуков ва М. Тўлаганов каби дурадгорлари, В. Аксенов сингари моҳир монтажчилари ҳиссаси катта бўляпти.

Бригада қурувчилари юксак сифатли иш бажариш билан бирга ёш бинокорларга ҳам мураббийлик қилишмоқда. Масалан, бригадага яқинда ишга келган К. Шурекеев, М. Абдуллаев сингари ёшлар улар ёрдамида тез орада маҳоратли бинокорлар бўлиб олишди.

— Коллективимиз «Марказ—18» микрорайони қурилишида ишлаётган А. Кашенко бошлиқ комплекс бригада билан мусобақадош,— дейди бригада бошлиғи И. Маншаков. — Ўзаро меҳнат рақобати қурувчиларимизни янада унумли ва баракали меҳнат қилишга, бир-биримизнинг иш тажрибаларимизни ўрганиб, ҳамкорликда ишлашга даъват этмоқда.

А. Кашенко бошлиқ бригада қурувчилари ҳам асосан тўққиз қаватли биноларни бунёд этишади. Улар бу борада бой тажриба тўплашган. Иккала коллектив ўртасидаги социалистик мусобақанинг асосий шарти ойлик план-топшириқларни ошириб бажаришдан иборат бўлса ҳам, бинокорлик материалларини тежаш, ҳар бир ишчи ҳисобига кўпроқ иш бажариш каби кўрсаткичларга катта эътибор берилади. И. Маншаков бошлиқ бригада ўтган ой якунларига кўра мусобақада ғолиблик қилди. Бригаданинг ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бошқарма бўйича ҳам энг юқори. Коллектив шу йилнинг учинчи квартали социалистик мусобақаси якунларига кўра 4-қурилиш бошқармаси бригадалари ўртасида пешқадам деб топилди. Бу ютуқлар албатта, бригада қурувчиларининг кучига-куч қўшяпти.

«Халқлар дўстлиги» проспектидаги навбатдаги турар жой биноларини қурилишини бошлашга тайёргарлик кўраётган коллектив аъзолари шу кунларда КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун янада баракали меҳнат қиляпти. Бригада ҳали бу ерда яна кўп осмонўпар биноларни бунёд этади. Бу уй-жой биноларини ўз вақтида фойдаланишга топшириб, уларда ҳамшаҳарларимиз уй тўйлари ўтказадиган кунни янада яқинлаштириш И. Маншаков бошлиқ бригада қурувчиларининг фахрли бурчи.

Ш. ҲИДОЯТОВ,

* * *

СУРАТЛАРДА: «Халқлар дўстлиги» проспектида қуриб битказилган бинолар. Бу ерда 2-уйсозлик комбинатнинг К. Мкртчян бошлиқ бинокорлари пардоз ишларини олиб боришмоқда; (чапдан-ўнгга) илғор бўёқчи Т. Эгамназарова ва социалистик мусобақа ғолиби К. Мкртчянлар.

Республика бўйлаб

Пахтаобод райони меҳнаткашларининг болалари бинокорлардан мактаб комплексини совғага олдилар. Район марказида тўрт қаватли янги ўқув корпуси ишга тушди, устахоналар, ошхона, спорт майдонлари, ҳовуз, ўқ отиш майдони қурилди. Беш йилликда Андижон областида ўнлаб янги мактаблар барпо этилди. Уларда бугун 67 мингтадан кўп ўқувчи шуғулланмоқда.

* * *

Тошкент политехника институтининг филиали жойлашган Намангандаги студентлар шаҳарчасида янги корпус ишга туширилди. Корпусни «Наманганирстрой» трестининг коллективи жадал суръатлар билан қурди. Студентларга яхши ускуналанган ёруғ лабораториялар, кенг спорт зали топширилди.

* * *

Самарқандлик табиатшунос Г. Шацкийнинг коллекциясига илгари олимларга номаълум қадимги қоя расмлар—петрогилифларнинг фотосуратлари қўшилди. Бу расмлар Самарқанддан сал наридаги илонсой дарасидан топилди. Г. Шацкий қояларга ишланган тасвирларни излаш ва ўрганиш билан шуғулланиб келаётганига 30 йилдан ошади. Унинг ноёб тўпламида одамлар ва ҳайвонларнинг юзлаб тасвирлари, ов манзаралари бор. Истаган кишилар бу коллекцияни бемалол келиб кўриши мумкин.

* * *

Андижондаги кўчат тайёрловчи совхоз коллективи Москва областидаги М. Горький номли совхозга «суперстар» навли атиргулдан етмиш минг тупини жўнатди. Совхоз коллективи кузда экиш учун буюртмаларга биноан жами 125 миллион туп атиргул тайёрлади.

(ЎзТАГ).

СОВЕТЛАР ҲАЁТИ

МУҲИМ ЭЪТИБОР

Халқ депутатлари Ленин район Совети ижроия комитети меҳнаткашларнинг наказлари, сўров ва таклифларини амалга оширишга жиддий эътибор бермоқда. Наказларнинг аксарияти ободонлаштириш, аҳолига медицина, савдо, маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилгандир. Буни эътиборга олган район Совети муҳим тадбирларни амалга оширди. Беш йиллик бошидан буён райондаги савдо тармоқлари ёнига қарийб икки минг квадрат-метр майдонни ишғол этувчи йигирмага яқин магазинлар, 2500 ўринли ўттиздан ортиқ умумий овқатланиш корхонаси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Бугунги кунда районда 22 та савдо корхонаси ўз-ўзига хизмат кўрсатиш методида ишлаб, товар обороти умумий ҳажмининг 35 процентга яқинини таъминламоқда. Қиш мавсумида район аҳолисини сабзавот-мева маҳсулотлари ва картошка билан таъминлашни яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Шунингдек, кейинги йилларда маиший хизмат кўрсатиш корхоналари тармоғини ривожлантириш, аҳолига хизмат кўрсатиш ҳажмини ва хилларини кўпайтириш, сифати ва маданиятини ошириш борасида маълум даражада тадбирлар амалга оширилди. Бунинг натижасида, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажмини ўстириш суръати бўйича беш йилликка белгиланган топшириқдан ўзиб кетилди.

Беш йилликни бажарганлар

МЕҲНАТДА ВА ЖАМОАТ ҲАЁТИДА

Биз шуни яхши биламизки, қаерда қийинчиликлар бўлса, ўша ерда коммунистлар олдинги сафда бўладилар!

Коммунист Баҳодир Шукуров «Главташкентстрой»га қарашли уй-жой қуриш трестининг 40-қурилиш-монтаж бошқармасида Н. Злобин усулида ишлаётган коммунистик меҳнат бригадасига бошчилик қилади. У 1964 йили оддий ишчи бўлиб ишга келган эди. Сал ўтмай, бетончилик касбини ўрганиб олди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетини тамомлади. КПСС сафига қабул қилинди.

1972 йилда эса Б. Шукуровни бригадир қилиб тайинлашди. Фидокорона меҳнатлари эвазига юксак мукофот— «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени, «Социалистик мусобақа ғолиби» нишони билан тақдирланди.

Йиллар ўтди. Беш йиллик одимлари зафарли бўлди. У трест партия бюросига бир неча йилдан буён қайта-қайта аъзо этиб сайланди. Октябрь район партия комитетининг аъзоси, район халқ депутатлари Советига депутат бўлди. Трест коммунистлари катта ишонч билдириб, уни Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездига делегат қилиб сайлашган эди.

Бир неча йилдан буён эса 40-бошқарма коммунистлари уни ўз партия ташкилотларига секретарликка сайлаб келишяпти. Яқинда у Собир Раҳимов район партия ташкилоти ҳисобот-сайлов конференциясида делегат сифатида қатнашди. У ерда қурувчилар шаънига айтилган фикр ва таклифларни бригадада амалга оширмоқда.

Биз бригада ишлари билан батафсил танишдик. 15 аъзо бор. Улар турли миллат вакилларидир. Ҳаммалари техник билимга эга. Трестда биринчи бўлиб бригада пудрати —Н. Злобин методи асосида ишлай бошлашди. Бригада Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкаси, «Главташкентстрой» ҳамда трест томонидан бир неча бор мукофотланган. Уларнинг турар жойлар учун қураётган пойдеворлари юксак баҳо олмоқда.

Коллектив аъзолари, республика саноат корхоналарининг ўн даргаси бошлаб берган бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш юзасидан ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб, ишчи кучини кўпайтирмасдан икки беш йиллик қурилиш-монтаж ишлари топшириғини бажаришга қарор берган эди. Натижа кутилганидан ҳам аъло бўлди.

Беш йилликнинг ўтган тўрт йилу 9 ойида 1.805 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириб, икки беш йиллик планини 320 минг сўм ортиғи билан адо этишди.

Бригада аъзолари пойтахтимиздаги «1-Қорақамиш» массивининг 3-ва 4-микрорайонларида, «2-Қорақамиш» массивининг 4-микрорайонида, Тошкент Давлат университети, ТошМИ, Олимпиада шаҳарчаси, «Шимоли шарқ» массивида, «Марказ—18» ва «Марказ 26» кварталларида қад ростлаётган ўнлаб турар жойларнинг пойдеворини қуришган.

...Табиий офат — зилзиладан зарар кўрган Бухоро шаҳрини қайта тиклашдек фахрли ишда улар катта хизмат кўрсатишди. Бухоро шаҳрининг Янгиобод даҳасида дастлабки 6 уй учун мустаҳкам пойдевор ўрнатиб, қисқа муддатда тошкентлик бинокорларга иш фронти очиб берган эдилар. Фарғонада ҳам юз берган табиий офат— зилзила оқибатларини тугатиш учун ёрдамга борган Б. Шукуров бригадаси 4 та турар жойнинг пойдеворини қуриб беришди. Ажойиб мураббийлардан Карим Гаипраҳмонов, Мисҳат Ахтямов, Ботир Зокиров, Ўринбой Эшниёзов, Надежда Дутикларнинг меҳнати таҳсинга лойиқ. Улар қаерга боришса, ўзларига бириктилган қурилиш техникасини доимо шай ҳолда тутишади.

Бригаданинг ҳар бир аъзоси ўнинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йилида планда кўзда тутилган 49500 сўм ўрнига 101400 сўмлик иш адо этди. Меҳнат унумдорлиги бўйича топшириқ 204,8 процент ошириб бажарилди.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездлари шарафига умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган бригада аъзолари шу кунларда пойтахтимизнинг 1-«Шимоли-шарқ» массивида бунёд этиладиган 14 кўп қаватли уй-жой учун пойдевор ўрнатишяпти. Уларнинг аҳди бино пойдеворини янги йил арафасида монтажчиларга топширишдир. Бу уларнинг келгуси беш йилликлар асосий йўналишлари лойиҳаси муҳокамасига амалий жавоби бўлади.

Т. НАЖМИЙ.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Ҳурматли редакция! Бронхиал астма шамоллаш касалликлари нинг қайси турига киради? Ундан сақланиш учун нималарга эътибор бериш керак?

Ҳ. СУЮНОВ,
ишчи.

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

БРОНХИАЛ АСТМАДАН САҚЛАНИНГ

Бронхиал астма ўта оғир аллергик касалликлардан биридир. Астма сўзи юнон тилидан олинган бўлиб, ҳансираш, бўғилиш деган маъноларни билдиради. Бронхиал астма деб бронхларнинг торайиб, сиқилиб қолиши оқибатида нафас сиқилиши ҳолатига айтилади.

Совет олимларидан академик А. Д. Адо ва П. К. Булатовларнинг кўп йиллик изланиши натижасида уларнинг таъбирича, бронхиал астма хасталигининг икки хил тури бор— инфекцион аллергик ва инфекциясиз (атопик) аллергик турларига ажратилади. Шунга кўра, хасталикнинг бошланиши, унинг аломатлари, ривожланиши ва унинг асоратлари бир-биридан фарқ қилади. Бронхиал астманинг инфекцияли аллергик турида ҳам ҳар хил микроорганизмлар: вируслар, ҳар хил бактериялар, замбуруғлар (ачитқи ва моғор замбуруғлари) аллерген бўлиб хизмат қилади. Бронхиал астманинг келиб чиқишига кўра бронх ўпка аппаратининг ўткир ва сурункали инфекциялари алоҳида ўрин тутади.

Тажрибали шифокорларга яхши маълумки, бронхиал астма билан касалланган кўпчилик беморлар ўзларининг касалликларини ўткир бронхит, тумов, грипп, узоқ вақт шамоллаш ва ундан кейин нафас сиқилишидан келиб чиқди, дейдилар. Ҳақиқатда ҳам бронхиал астманинг инфекцияли аллергик турида биринчи хуруж ўткир шамоллаш, совқотиш, нафас йўлларининг сурункали касалликлари туфайли юз беради. Шунинг учун ҳам касаллик хуружлари грипп кенг тарқалганда, ёмғирли кунларда кузатилади. Бронхиал астманинг хуружига қаттиқ асабланишнинг ҳам маълум бир ўрни борлигини эътироф қилиш ҳам лозим.

Ҳозирги вақтда бронхиал астманинг келиб чиқишига эндоаллергенларга (инсон организмининг ўзида ҳосил бўладиган аллергенлар) ҳам катта эътибор берилади. Ваҳоланки, ўпка йўлларининг сурункали шамоллаши натижасида ўпкада органик ўзгаришлар бўлиб, пневмосклерозга олиб келади. Жароҳатланган ўпка тўқимаси аутоаллергента айланиб, касалликнинг оғирлашишига сабаб бўлади.

Бронхиал астманинг инфекциясиз аллергик турида эса нафас сиқиш, бўғилиш хуружи ҳар хил аллергенларнинг организмга такрор таъсири натижасида ҳосил бўлади. Аллергенлар инсон организмига ҳар хил йўллар билан таъсир этиши мумкин: 1) Нафас йўллари орқали. Бу аллергенлар: ўсимлик ва саноат чанглари, уй-рўзғор буюмлари чанглари, ҳайвонлар жунлари, паррандаларнинг парлари, моғорлар; 2). Ошқозон-ичак йўллари орқали, бу аллергенлар: гўшт ва балиқ маҳсулотларида, тухумда, унда, мева ва сабзавот маҳсулотларида, ўсимлик мойларида учраши мумкин. 3). Дори-дармонлар: аспирин, анальгин, йод препаратлари, пенициллин, стрептомицин, тетрациклин, левомицетин, неомицин, витамин B_1, норсульфазол, сульдфадемизин, вакциналар, қон препаратлари, ферментлар аллергия чақиришлари мумкин. Шунинг учун ҳам ҳар хил дори-дармонларни врач рухсатисиз истеъмол қилмаслик керак.

Хўш, бронхиал астмани қандай даволаш керак ва бронхиал астма хуружи вақтида бемор нима қилиши лозим?

Бронхиал астма хуружи вақтида дарҳол врачга мурожаат қилиш зарур, чунки бемор организмининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олган ҳолда, врач даволаш курсини белгилайди. Врач билан маслаҳатлашмасдан туриб, ўз ҳолича дори-дармонларни истеъмол қилиш бемор организми учун хавфлидир. Чунки юқорида айтиб ўтилганидек, кўпгина дори - дармонларнинг ўзи аллергияни кучайтириши мумкин.

Бронхиал астма хуружи вақтида бемор руҳан тушкинликка тушмаслиги керак. Агар бемор тушкунликка тушса, қўрқса, хавфсираса нафас олиш тартиби бузилади, яъни секинлашади, қисқа-қисқа нафас олади, нафас чиқариш чўзилади. Ана шу пайтларда бемор нафас олиш машқларини, айниқса, кучли нафас чиқаришини эслаши керак, чунки бемор қанча узоқ нафас чиқарса, ўшанча ўзини яхши ҳис қилади.

Баъзи вақтларда беморга банка ва горчичниклар қўйилади, горчичникли ёки иссиқ сувли оёқ-қўл ванналари қилинади. Врач кўрсатмаси билан бронх йўлларини кенгайтирадиган дори-дармонлар қабул қилинади. Хуружи бўлмаслиги учун кўпинча нам ва изғиринли ҳавода юрмаслик, оғир иш қилмаслик, совуқ ичимликлар ва совуқ таомлар, мороженое, совуқ газ-сув, пиво истеъмол қилмаслик керак. Бемор ётган хонада ортиқча буюмлар бўлмаслиги, айниқса, гилам, пар ёстиқлар бўлмаслиги, хонани ҳар куни икки-уч марта ҳўл латта билан артиш зарур.

Бронхиал астма билан оғриган беморлар уйда ҳар хил уй ҳайвонларини, айниқса мушук ва итни сақламасликлари керак. Бу хасталик билан оғриган кишилар ортиқча асабланмасликлари лозим, бронхиал ва ўпка йўллари инфекцияларидан эҳтиёт бўлишлари керак.

Бронхиал астма хасталиги тузалиб кетадиган касаллик бўлиб, уни даволашда эришиладиган ютуқлар кўпчилик ҳолда беморнинг ўзига боғлиқ.

Х. БОБОХОНОВ,
Тошкент Давлат медицина институти госпиталь терапия кафедрасининг ассистенти, медицина фанлари кандидати.

Жаҳон ойнаси

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

ҚЎШМА МАЖЛИС

ПРАГА. Чехия Социалистик Республикаси ҳукумати президиуми билан Чехия касаба союзлари кенгаши президиумининг Чехословакия пойтахтида бўлиб ўтган қўшма мажлисида 1981 йилги халқ хўжалик планларининг бажарилиши масалалари муҳокама қилинди. Кенгаш қатнашчилари биринчи навбатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини ошириш ва ички бозорни маҳсулот билан мунтазам таъминлаб туришга қаратилган бир қанча тадбирларни кўриб чиқдилар. Кенгашда истеъмолчилар талабини янада тўлиқроқ қондириш мақсадида юқори сифатли моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг умумий ҳажмида брак процентини камайтириш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Кочин порти Ҳиндистоннинг ғарбий қирғоғидаги учта энг йирик «денгиз дарвозалари»дан бири ҳисобланади. Бу ерга СССР байроғи остида ҳар ҳафтада савдо кемалари келиб турибди.

СУРАТДА: «Брянский рабочий» кемаси портда.
С. Кармалито фотоси.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

КОБУЛ. Балх вилоятида нефть ва газ саноати ишчилари орасида «ўз касбининг энг яхши устаси» конкурси якунланди. Илғорлардан 230 киши эсдалик совринлар, пул мукофотлари билан тақдирланди.

Балх касаба союзлари кенгаши ўтказган бу конкурс ишчи коллективлари орасида жуда манзур бўлмоқда. Унда Афғонистон шимолидаги мана шу вилоят саноат корхоналарининг минглаб меҳнаткашлари қатнашмоқдалар.

АНҚАРА. Ғарб мамлакатлари Туркияни доғда қолдириб, ҳар йили шу мамлакатда тайёрланган ишчилар, архитекторлар, олимлар, бошқа кўпгина касб соҳибларини ҳар хил йўллар билан ўзларига чақириб олмоқдалар. Ўқимишли кишиларнинг чет элларга кўплаб кетиб қолиши, айниқса, мамлакат соғлиқни сақлаш ишига ҳалокатли таъсир қилмоқда. «Понайдин» газетасининг шоҳидлик беришича, Ғарб мамлакатларига бориб ўрнашиб қолган 12 минг турк мутахассисидан 5 минги врачлардир. Ҳолбуки, Туркияда ўзига керакли врачларнинг атиги ярми ишлаб турибди, деди Истанбул университетининг профессори А. Гексон.

Врачларнинг чет элларга ўринсиз кетиб қолишининг олдини олиш учун ҳозир мамлакатда ишлаб чиқилаётган янги қонунга биноан Туркия олий ўқув юртларининг медицина факультетларини битириб чиқаётган ҳамма врачлар Туркиянинг энг оз ривожланган районларида мажбурий тартибда уч йил ишлаб беришлари керак.

КОЛОМБО. Шри Ланка парламенти 1981 йилги бюджет лойиҳасини маъқуллади. Унда планлаштирилган харажатлар — 30 миллиард рупияга яқин пул кутилаётган даромадлардан икки баравар ортиқ. Бюджетнинг камомати 15 миллиард рупиядан иборат жуда катта маблағни ташкил этади.

Ҳукумат бу камоматни асосан чет эллардан олинадиган ёрдам ва қарз ҳисобига, шунингдек нарх-навони ошириш ҳисобига қоплашни мўлжалламоқда.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон полицияси мамлакатнинг турли музейлари ва ибодатхоналаридан ўғирланган қадимий буюмларни сотиб юрган катта тўдани тугатди. Жиноятчилардан жами 10 миллион рупияликдан зиёд 40 дан ортиқ санъат асари топиб олинди. Бу асарлар орасида мелоддан аввалги XIII асрда яратилган ва умуммиллий аҳамиятга молик маданият обидалари рўйхатига киритилган шива маъбудасининг тош ҳайкали ҳам бор. Хабар қилишларича, халқаро гангстерлик ташкилотлари билан алоқа боғлаб турган бу тўда ўғирланган нарсаларни чет элга жўнатмоқчи бўлиб турган экан.

РАБОТ. Фосфат соҳасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги Совет—Марокаш узоқ муддатли ҳукуматлараро битимига мувофиқ Касабланкада Марокаш фосфат казиб чиқариш давлат бошқармаси билан совет Бутуниттифоқ «цветметпромэкспорт» бирлашмаси ўртасида шартнома имзоланди.

Шартномага биноан совет томони шу минерал хом ашё конини ҳамда уни қайта ишлайдиган бойитиш фабрикасини лойиҳалаш ва қуришни давом эттириш мақсадида мескала кони запасларини аниқлашга оид геология-разведка ишларини ўтказади.

Мазкур кон ишга туширилиши натижасида СССР ҳар йили 10 миллион тоннагача юқори сифатли фосфат оладиган бўлади.

Эфиопия пойтахти Аддис-Абебада революцион Эфиопия хотин-қизлар Ассоциациясининг I съезди бўлиб ўтди. Унинг ишида мингдан зиёд делегатлар иштирок этишди. СУРАТДА: съезднинг мажлислар залида.
АДН—ТАСС фотоси.

ТО Справкалар бюроси — Хатларга жавоб берамиз

Р. ЖАМОЛОВ: Доҳий В. И. Ленининг Қизил майдондаги гранитдан ишланган Мавзолейи қачон қурилган?

Жавоб: В. И. Ленининг Қизил майдондаги гранитдан ишланган Мавзолейи қурилиши 1929 йилнинг июль ойида бошланган. Бу ишни «Мосстрой» трести атоқли архитектор А. В. Шусев (архитектор И. А. Францул билан шерикликда) лойиҳаси асосида амалга оширган, Қурилиш ишларига бош инженер К. С. Наджаров ва прораб И. В. Певзнер раҳбарлик қилишган. Доҳийга қурилган обидада барча Иттифоқдош республикалар иштирок этган. 1930 йил октябрь ойида Мавзолей қурилиши тугалланган.

* * *

Н. ФАЙЗИЕВА: Менинг опам бир неча йилдан бери уйда ишлайдилар. Айтингчи, корхона уйда ишлайдиган ишчиларни хом ашё маҳсулотдан ташқари яна нималар билан таъминлаши лозим?

Жавоб: Корхона уйда ишловчи билан меҳнат шартномаси тузганда, ҳар икки томонда ҳуқуқ ва бурчлар пайдо бўлади. Жумладан, енгил саноат корхонаси маъмурияти уйда ишловчи билан шартнома тузганда, қуйидагиларга мажбурдир:

Уйда ишловчини зарур ускуна, мослама ва асбоблар билан таъминлашга; тайёр маҳсулотни бир марта топширгандан иккинчи марта топширгунгача бўлган муддатга етадиган миқдорда ярим фабрикатлар беришга, лекин бу ярим фабрикат бир ой муддатга етадиган бўлиши лозим; уйда ишловчиларни техник шароитлар билан таъминлашга, уйда тайёрланадиган буюмнинг тасдиқланган намунаси билан таништиришга; корхонада мавжуд тарифларга биноан ҳар бир буюмни тайёрлаш учун кетадиган электр қуввати харажатларини тўлашга; уйда ишловчиларнинг меҳнат шароитини енгиллаштиришга; уларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш ва буюмлар сифатини яхшилашларига ёрдам берадиган мослама ва механизмларни жорий этишга; техника хавфсизлиги бўйича мунтазам суҳбатлар ўтказиш, уйда ишловчиларнинг касб маҳоратини оширишга; касаба союз ташкилоти билан биргаликда уйда ишловчилар ўртасида маданий-оқартув ва тарбиявий ишлар олиб боришга ва ҳоказо.

* * *

Н. ШОКИРОВ: Тошкентдаги қайси корхонада сунъий олмос буюмлар ишлаб чиқарилади?

Жавоб: Шаҳримиздаги абразив комбинатида бундан ўн йил муқаддам сунъий олмос синтез қилиш ва олмос буюмлар цехи ишга туширилган. Ҳозир бу ерда ўнлаб хил сунъий олмос буюмлар ишлаб чиқарилади. Бундан ташқари корхонада ишлаб чиқарилаётган сунъий олмоснинг бир қисми турли корхоналарга хом ашё материал сифатида ҳам юборилмоқда.

* * *

Т. ҒУЛОМОВ: Ишлаб чиқаришда қандай ишчилар малакали ишчилар саналади?

Жавоб: Ўрта ва ундан юқори мураккабликдаги ишларни бажариш имконини берадиган назарий билимга ва амалий кўникмага эга бўлган ишчилар малакали ишчилар саналади. Қоида бўйича ўрта мураккабликдаги ишларни бажариш учун керак бўладиган билим ва кўникмага эга бўлиш учун ўрта маълумотли киши камида 6 ойлик махсус таълим ҳам олиши лозим. Амалда ишчининг малакаси тариф разряди билан ўлчанади. Ишлаб чиқаришда III—IV разряддан юқори разрядга эга бўлган ишчилар малакали ишчилар саналади.

Тошкентда янги стамотология поликлиникаси очилди. Унинг хузурида республика ўқув-консульта тив маркази мавжуд. Янги соғломлаштириш муассасаси ҳозирги замон асбоб-ускуналари билан жиҳозланган.

СУРАТЛАРДА: терапевтик стамотология кабинетида; врач парадонтолог, комсомол аъзоси Неля Бектемирова навбатдаги беморни даволаяпти.
Г. Пунь фотоси, (ЎзТАГ).

• *Билиб қўйган яхши*

ҚОРИН НЕГА ДАМ БЎЛАДИ?

Одамнинг меъдаси ва ичагида ҳар доим озгина газ бўлади, бу газ овқат ҳазм қилиш процессида, шунингдек ҳавони ютиб юбориш туфайли ҳосил бўлади. Бу газнинг бир қисми ичак девори орқали қонга сўрилади, бир қисми эса ташқарига чиқиб кетади. Бундай процесслар бузилганда ёки озиқ-овқат моддаларини қайта ишлашда қатнашадиган микрофлора таркиби ўзгарганда газ ичакда тўпланиб қолади ва қорин дам бўлади.

Қорин бўшлиғи органларининг касалликлари — гастрит, холецистит, колитда, шунингдек, бевосита қорин дам бўлади. Бироқ соппа-соғ одамларда ҳам қорин дам бўлиши мумкин. Кўпинча қорин пресси мускуллари тонуси сусайган, тўладан келган кишилар қориннинг дам бўлишидан безовта бўладилар. Доим тўйиб кетгунча овқатланадиган, ширин чой, квас, пиво ичишни хуш кўрадиган кишилар қориннинг дам бўлишига мойил бўладилар.

Ичакларга газ тўлиб кетса, албатта врачга бориш зарур, врач бунинг сабабини аниқлайди ва тегишли даво чораларини кўради.

Қорин дам бўлганда рўй берадиган касаллик аломатларини (қориннинг оғирлашиб қаппайиши, оғриши, қулдирашини) йўқотиш учун дори воситалари, жумладан мойчечак, укроп уруғи ёки ялпиз настойкалари яхши ёрдам беради. Умумий ва махсус гимнастика билан шуғулланиш ҳамда ҳар бир кишининг ўзига хос равишда буюрилган гимнастика машқлари, шунингдек тўғри овқатланиш ичак фаолиятига яхши таъсир қилади.

Қорни дам бўлиб турадиган кишиларга карам, дуккаклилар, ловия, нўхатни, шунингдек сут ва тухум солинган ёғли хамирдан тайёрланган маҳсулотларни, янги ёпилган нон, айниқса, қора нон, қанд, асал, мураббо ҳамда бошқа ширинликларни камроқ ейиш тавсия этилади.

Овқат рационида ширинликларни камайтириб, унинг ўрнига оқсилларга бой маҳсулотлар, балиқ, творог, тухум ейиш, қатиқ, кефир ичиб туриш лозим.

Оғизга луқмани оздан солиш, овқатни шошмасдан, яхшилаб чайнаш зарур. Овқатни тез чайнаганда одам ҳавони кўп ютиб юборади, ҳаво меъдага тушиб, кейин ичакка ўтади-да, қоринни дам қилади.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

☆ ТАЖРИБАЛАР, ИХТИРОЛАР

ОҒИР ВАЗНИМ — ДУШМАНИМ

Париждаги фирмалардан бири куй жўрлигида фойдаланиладиган тарози ишлаб чиқарди. «Мижоз»нинг вазни 100 килограммдан ортиқ бўлган ҳолатда тарози Шопеннинг мотам маршини «ижро этади».

КАШАНДАЛАР УЧУН ЧОЙ

Чекишдан воз кечишнинг беҳисоб тадбирларига яна бир ғаройиб восита намоён бўлди. Японияда чойнинг махсус турини ишлаб чиқаришга киришдилар, қайсики уни ичган кашанда маълум вақтгача тамакига бўлган хуморини йўқотади.

Мазкур чойни узоқ муддат давомида истеъмол қилинса, ашаддий кашандалар маълум вақтдан сўнг зарарли одатдан воз кечишлари мустасно эмас.

РАНГ ВА ТОМИР УРИШИ

Будапешт Политехника институти мутахассислари кизиқарли тажриба ўтказдилар. Улар синовдан ўтаётган бир группа кишиларни кўзлари боғланган ҳолда деворлари оч-қизил рангда бўялган хонага киритганларида, уларнинг ҳаммасининг томир уриши тезлашди.

Айнан шу группа кишилар деворлари сариқ рангдаги хонага киритилганларида томир уриши нормаллашди, зангори рангдаги хонада эса нормадан камайди. Хулоса аниқ—кишининг кўриш-кўрмаслигидан қатъи назар, ранг инсоннинг томир уришига таъсир этади.

БИЛАСИЗМИ!

ҚАЛАМПИР ФОЙДАЛИМИ?

Кўк қалампирсиз таом истеъмол қиладиган биронта мексикалик топилмаса керак. Агар қалампирга ўрганмаган киши уни татиб кўрса, «мазаси»ни билади. Унинг оғзи ловиллаб, кўзидан тирқираб ёш чиқиб кетади. Мексикаликлар болаликдан қалампирга ўч бўлишади. Уни кўклигича ёки қуритиб, таомга қўшиб истеъмол қилаверишади. Улар мамлакат ташқарисида саёҳатга чиққанларида эса сафар халталарига энг биринчи бўлиб қалампир солишади.

Мексикадаги илмий-текшириш институтининг қайд этишича, бу ерда бир йилда 430 минг тонна қалампир истеъмол қилинар экан. Кўк қалампир инсон учун зарур бўлган аскорбин кислотаси, B_1, B_2, ва С витаминларига ҳамда темир, кальций моддаларига жуда бой. Лекин шунга қарамай, мутахассислар қалампирни ортиқча истеъмол қилиш киши организми учун зарарли эканини аллақачон исбот қилишган.

ОДАМ БИР СУТКАДА...

Вазни 70 килограмм келадиган одамда бир суткада қандай ўзгаришлар бўлишини биласизми?

✦ 450 миллиард эритроцит (қизил қон таначалари). 22 миллиарддан 30 миллиардгача лейкоцит (оқ қон таначалари), 270 миллиарддан 430 миллиардгача тромбоцит (қон пластинкаси) нобуд бўлиб, янгиланиб туради.

✦ Юрак қон айланишининг кичик ва катта доираларига 10 минг литрдан 17 минг литргача қон юборади. Юрак бўлмалари ва қоринчалари ўрта ҳисобда 86.400 марта қисқаради. Овқат ва ичимлик билан истеъмол қилинган 2,5 литр сув қонга сўрилади. Тахминан 125 грамм оқсил, 70 грамм ёғ ва 450 грамм углерод парчаланиб, 3 минг каллориядан кўпроқ иссиқлик вужудга келади.

✦ Одам 23040 марта нафас олади ва нафас чиқаради. Ўпкадан 11520 литр ҳаво ўтади, 460 литр кислород ютилади ва 403 литр карбонат ангидрид чиқарилиб юборилади.

✦ Склет, суяк ҳужайраларининг 75 дан бир қисми нобуд бўлади ва тикланади. Тахминан 137 та соч толаси ва жами киприкларнинг 150 дан бир қисми тўкилади ва янгиси чиқади.

✦ Одам склети 200 дан ортиқ суякдан иборат бўлиб, ўртача вазнли одам склетининг жами оғирлиги 14,5 килограммни ташкил этади, шунингдек, танамизда 750 та мускул, 20 минг метр қон томир, 6 литр қон, 50 литр сув, 11 килограмм тери ва 20 ош қошиқ туз бор.

Қ. НИЗОМОВ.

ЛАСЛО ТАБИ, венгер ҳажвчиси.

САНАМАЙ ТЎҚҚИЗ ДЕМА...

ҲАЖВИЯ

— Чақирганмидингиз, жаноб бош директор? Хизматингизга тайёрман.

— Чақирибманми?.. Сизни-я... Эҳ-ҳа... Менга қаранг, азизим... Ташкилотимиз бугун Марказий туз бошқармасининг саволига жавоб юбориши керак эди.

— Худди шундай, жаноб бош директор.

— Айтинг-чи, уч карра уч қанча бўлади?

— Худди шундай, жаноб бош директор.

— Сизнинтча уч карра уч қанча бўлади, деяпман?

— Менимча, тўққиз бўлади, шекилли. Лекин бу, албатта, шахсий фикрим.

— Бу тўғри-я. Агар сизга заводимизнинг барча ишчи-хизматчилари номидан жавоб беришга тўғри келиб қолса, қандай жавоб берган бўлардингиз?

— Ўйлаб кўришим керак, жаноб бош директор. Ахир бу масъулиятли иш дегандек...

— Ўйлаш ҳамда иккиланишга вақтимиз йўқ. Жавобни дарҳол бериш керак.

— Унда... тўққиз.

— Балки саккиздир, бунга нима дейсиз, азизим?

— Нима десамикин... Сиз, ўртоқ бош директор, кўпдан бери заводга раҳбарлик қилиб келяпсиз, ҳаммa ишчи-хизматчиларни беш бармоғингиздек биласиз...

— Яхши, яхши... Лекин мен бир ўзим ҳал қилишга ожизлик қиляпман... Кўряпсизми, мен саккиз деб жавоб беришим мумкин эди-ю, лекин сиз тўққиз деб турганингиздан кейин...

— Мен, жаноб бош директор, бу менинг шахсий фикрим эканлигини таъкидлаяпман-ку... Агар сиз шундай деб ҳисобласангиз...

— Яхши, яхши... Ҳар ҳолда мени бу факт безовта қиляпти. Борди-ю, агар қолган ҳамма хизматчилар ҳам саккиз деган тақдирда ҳам, сизнинг ўз фикрингизда қолишингиз, яъни тўққиз дейишингиз тартибсизликни, ўзбилармончиликдай ярамас иллатни келтириб чиқаради. Мен ҳамма нарса очиқ-ойдин бўлишини севаман. Аминманки, сиз менинг ҳар қандай номаъқулчиликларга муросасизлигимни яхши билсангиз керак.

— Албатта, бўлмасам-чи, жаноб бош директор, беш қўлимдай биламан.

— Энди мен бошлиқларга, мазкур масала бўйича корхонамизда якдил фикр мавжуд эмас, деб ахборот беришимга тўғри келади. Бу ҳолда шахсан сиз тўғрингизда нима деб ўйлашларига кафиллик беролмайман. Агар сиз уч карра уч— тўққиз, деб таъкидлар экансиз, унда бошқа хизматчилар ҳам сизга кўр-кўрона эргашишлари мумкин.

— Бундай бўлиши мумкин эмас, жаноб бош директор, чунки кўпинча менинг фикрларим, бахтга қарши, омманинг нуқтаи назарига доим зид бўлади. Сиз ҳам, албатта, мен ўзимни бошқалардан устунроқ, ақллироқ тутишга ҳаракат қилишимни сезган бўлсангиз керак. Юзинг қийшиқ бўлса, ойнадан ўпкалама, деган гап бор-ку... Бўйнимга оламан...

— Бу хулқ-атворингиздаги ярамас иллат экан. Лекин сиз очиқ-ойдин ва очиқ кўнгиллик билан тўққиз деганингизни ҳечам ҳазм қилолмаяпман...

— Ўйламай айтиб юборилган нарсаларга одатда бош эмас тил айбдор. Агар миямни пешлаб, шароитга мослашган бўлганимда шубҳасиз, саккиз деган бўлардим. Ва сизнинг таъбингизни тирриқ қилмаган бўлардим. Шунинг учун боядан бери ичэтимни еб ўтирибман...

— Эҳтимол, шундайдир. Лекин сиз ҳар ҳолда нечундир тўққиз дедингиз, ҳайронман. Афтидан, иш охирида барча хизматчиларни чақириб бирма-бир сўраб чиқишимга тўғри келади.

— Мен бу чораи тадбирни ортиқча деб биламан, жаноб бош директор... Сиз ҳардамхаёл ўтирганингиз учун ҳам нотўғри эшитганга ўхшайсиз. Мен саккиз дегандим. Мен мутлақо аминманки, бошқа ҳамма хизматчилар ҳам шундай деб жавоб беришади.

— Сиз ростданам саккиз дедингизми?

— Жа-ноб бош директор!.. Сизни алдаб ўлибманми? Тилим сал чучукроқ бўлгани учун «са»ни «тў» деб, «ккиз»ни эса «ққиз» деб айтиб юборган бўлишим эҳтимолдан ҳоли эмас. Лекин, қасам ичишим мумкинки, саккиз дедим, бунга ҳеч қандай шубҳа бўлиши мумкин эмас.

— Ундай бўлса, ҳаммаси жойида, мени хотиржам қилдингиз. Ўзингиз яхши биласизки, мен умум манфаатига зид бўлган қарорларни ёқтирмайман. Хўш деганда, азизим, сизнинг объектив фикрингиз учун ташаккур билдираман...

— Бош устига, жаноб бош директор... Доим хизматингизга тайёрман.

Ҳикоят МАҲМУДОВА
таржимаси.

ДОСААФ ташкилотларида

ҚАТТА ИШТИЁҚ БИЛАН

Булутлар орасидан самолётнинг овози эшитилмоқда. Унинг ўзи кўзга ташланмайди. Орқасида қолаётган оппоқ йўлка само бўйлаб самолёт учиб бораётганлигини кўрсатяпти. Кўм-кўк майса устида ётиб, самолётни қидираётган йигит чуқур хўрсиниб қўйди.

— Қани энди мен ҳам учувчи бўлсам. Самолётнинг штурвалини бошқариб, бутун ер шарини айланиб чиқсам,— хаёлида шундай фикрлар чарх урарди.

— Игорь, юр, чўмилгани борамиз,— дея уни чақиришди тенгдошлари.

Лекин ўсмир уларнинг гапини эшитмади.

— Яна орзу-хаёлларга берилиб ўтирибсанми, —дея унга яқинлашди Инна Аркадьевна.

— Худди шундай. Хаёл суриб ўтирибман,— жавоб берди Игорь.

—Агар сир бўлмаса, нималар ҳақида ўйлаётганингни айтиб бер,— дея суҳбатни давом эттирди тренер.

— Учишни, учувчи бўлишни истайман,— жавоб берди ўсмир. Битириш имтиҳонларини топширганимдан кейин учувчилик билим юртига бораман.

— Тўғри. Бу касбни эгаллаш учун сенда қобилият ҳам, саломатлик ҳам етарли. Иродали, қатъий йигитсан. Нишонни аниқ мўлжалга оласан. Сўнгги машғулотда мерганликда ўзингни кўрсатдинг. Шунинг учун ҳам сени команда составига киритдик. Мусобақаларда қатнашасан.

Бундан икки йил муқаддам ўзининг шогирди билан бўлган бу суҳбатни Инна Аркадьевна Фрид ҳозир учувчилар тайёрловчи билим юртининг курсантидан олинган хатни болаларга кўрсатаётганда эслади.

— Игорнинг орзуси ушалди, — деди тренер суҳбатни давом эттирар экан. У ҳозир аъло баҳоларга ўқимоқда. Айни пайтда мерганлик сирларини ҳам пухта ўрганяпти. У бир вақтнинг ўзида маҳоратли учувчи, ҳам яхши спортчи бўлишига ишончим комил.

Мана бу хатни Совет Армиясида хизмат қилаётган А. Шчипагин ёзган. Бунисини эса спорт-техника клубимизда тарбия олиб, ҳозир Ўрта Осиё медицина педиатрия институтида ўқиётган С. Аҳмедов ёзган. Улар спорт-техника клубини ҳеч қачон унутишмайди. Тез-тез хат ёзиб, болаларга ўзларининг ютуқлари ҳақида хабар қилиб туришибди. Улар мерганлик спорти билан шуғулланиш ўзларида жисмоний баркамоллик, қийинчиликларни дадиллик билан енгиш хислатларини шакллантирганлигини таъкидлашмоқда.

...Вақт жуда тез ўтаяпти. Ҳозир мерганлик спорти бўйича СССР спорт мастери, тренер И. Фрид бошқа йигит ва қизларга касб сирларини ўргатяпти. Улар мерганликни жуда қизиқиб, иштиёқ билан ўрганишяпти.

— Мана бу йигитларни кўряпсизми? Улар Марат Элгелдиев ва Темир Латиповдир. Киров районидаги спорт-техника клубига келганларида жуда ёш эдилар. Ҳақиқий спортчи бўлиш учун жуда кўп тер тўкишди. Қийинчиликларни бошдан кечиришди, — дейди тренер,— ҳатто уларни жуда бўшлиги учун клубдан чиқариб юборишга аҳд ҳам қилган эдик.

Мерганлик спортида юксак маҳорат эгаллаш осон иш эмас. Нишонни аниқ мўлжалга олиш учун жуда кўп машқ қилиш, мўлжалга олиш, ўқни бир нуқтага йўналтириш бўйича юксак кўникма ҳосил қилиш лозим. Бу хислатларга тинимсиз машқ ва ирода туфайли эришилади. Шундан кейин спортчи яхши натижаларга эриша бошлайди.

Кўп машғулотларда вақт бекор ўтаётганга ўхшаб туюлади. Худди ана шундай машғулотларда олинган тажриба кейинчалик спортчига катта ёрдам беради. Яна бир муҳим нарсани таъкидлаш керак, спортчи руҳан тетик бўлиши керак.

Чирчиқ шаҳрида бўлган ДОСААФ республика биринчилигида Киров районининг мерганлари ёмон қатнашишди. Ана шу муваффақиятсизликдан кейин тренер спортчиларни маънавий жиҳатдан беллашувларга тайёрлашга жиддий аҳамият бера бошлади. Спорт-техника клубининг мерганлари тез-тез мусобақаларда қатнаша бошлашди. ДОСААФ Марказий Комитетининг Чирчиқдаги мерганлик майдонига машқ қилиш учун бора бошладилар. Спорт техника-клубининг бошлиғи А. Тошниёзов уларни муттасил машина билан таъминлаб турди. Бу ғамхўрлик спортчиларда ўзларига бўлган ишончни янада оширди. Аста-секин спортчилар ўз ҳаяжонларини мусобақалар пайтида йиғиштириб олишга кўникишди. Натижада муваффақиятлар қўлга киритила бошланди.

Яқинда Киров район спорт-техника клубининг мерганлар командаси ДОСААФнинг республика биринчилигида яхши қатнашди. Кейин шаҳар, район мусобақаларида муваффақият қўлга киритилди. Клубдаги кўплаб кубоклар, фахрий ёрлиқлар муваффақиятлардан хабар бериб турибди.

Олмаота шаҳрида бўлган мусобақа пайтида клуб аъзоси В. Фирсов биринчи разряд нормативини бажарди. Э. Бобобеков, М. Элгелдиев, Т. Латиповлар эса СССР спорт мастерлигига кандидат нормативини бажаришди.

Инна Аркадьевна қизлар эришаётган натижалар билан ҳам фахрланади.

— Тўғрисини айтганда, клубимизда қизлар кўп эмас,— дейди тренер,— лекин улар ўзларининг олдига қўйган мақсадига эришиш учун қунт билан машқ қилишмоқда. Мисол учун Света Вдовина, Наташа Нестерова, Лена Доброскоковаларни олиб кўрайлик. Улар эндигина 13—14 ёшга тўлишди. Шунга қарамасдан иккинчи спорт разрядига эгадирлар. Бундай кўрсаткичга бир йилда эришилганлиги янада қувончлидир.

Спорт-техника клубида И. Муродова, А. Эҳсоноваларнинг шуғулланаётганига анча бўлди. Улар клубдаги энг етакчи спортчилардан ҳисобланишади.

Қўлга киритилаётган ютуқларга биринчи навбатда коллективдаги иноқлик ва бир-бирига бўлган ўзаро меҳр омил бўлмоқда. Инна Аркадьевна шогирдлари ўқиётган мактабларга тез-тез бориб туради. Уларнинг кундаликларини текширади, уйларига бориб ота-оналари билан суҳбатлашади. Шу боисдан ҳам шогирдлари уни худди ўзларининг энг асосий тарбиячиси сифатида ҳурмат қилишади.

Машқ пайтида ҳам, мусобақалар пайтида ҳам мерганларга талабчан устози ёрдам кўрсатиб туради. Шунинг учун ҳам ёшлар ўзлари эришаётган натижаларда жонкуяр тренернинг муносиб ҳиссаси бор, деб тушунишади.

А. ГЛЕБОВ.

Шаҳримиз йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар-жой бинолари, мада ний-маиший объектлар қад кўтаряпти.

СУРАТДА: Тошкент вокзалидаги «Локомотив» меҳмонхонаси ва вокзал атрофи манзараси тасвирлан ган.

М. Нуриддинов фотоси.

⊙ МАДАНИЯТ ХАБАРИ

«ОРЗУ» АНСАМБЛИ

Жиззах области давлат филармониясининг «Орзу» эстрада ансамбли Фориш ва Бахмал районларига гастролга жўнаб кетди. Ансамбль КПСС XXVI съездига бағишланган янги концерт программасини намойиш қилади. Чорвадорлар совет композиторларининг қўшиқлари, чолғу куйлари ва бошқа эстрада номерлари билан танишадилар.

«Орзу» ансамбли бундан бир неча ой илгари ташкил этилган бўлса-да, у тез орада чўлқуварларга манзур бўлди. Ансамблда созанда ва ҳонандалар билан бирга оригинал жанр артистлари ҳам бор, ансамбль қўриқдаги Зарбдор районининг ҳаваскор коллективларини оталиққа олди.

⊙ ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚИЗИЛҚУМ ЧЎЛИ ХАЗИНАСИ

Қизилқумнинг юзида пайқалган хазинанинг баҳоси йўқ. Оддий бархан қуми қандай қилиб бебаҳо бўлиб қолди. В. Д. Журин номли Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтининг олимлари қумни қимматли бинокорлик материали бўлмиш пенопластга «айлантириш» арзон усулини топиб, уни хазинага айлантирдилар.

... Ичига қум солинган оғзи кенг ретортга карбамид смола қуйилади ва шундай бир мўъжиза рўй беради: аралашма пуфакланиб, ачитқи солинган хамирдек ошади ва тез орада бутун идишни тўлдиради. Бир неча секунд ўтгач, қўлингизда пишиқ ва енгил пенопласт ғўласи пайдо бўлади.

Бу материал ариқ ва зовурлар учун ғоят қўл келади. Институтнинг тажриба даласида ўтказилган кўпдан-кўп экспериментлардан сўнг олимлар шундай хулосага келдилар. Карбамид пенопластидан ясалган 1 километрлик қувур участкаси бир неча атмосферали сув босимига бардош бериб, пишиқлик синовидан яхши ўтди. Ғоят шўрхок ерга ётқизилган ғовак қувур-ариқ ўзига тузни сингдириб, яна ҳам пишиқ бўлиб қолди.

«Қизилқум бархан қумларини ўзлаштириш учун ўзи замин тайёрлади», дейдилар олимлар. Бу гапда ҳеч бир муболаға йўқ: институтда тўғридан-тўғри ернинг ўзида пенопласт қувур ясаш усули ишлаб чиқилмоқда. Қум орасидан земснаряд ҳаракат қилиб, кўп километрлик «уя» ҳосил қилади ва унинг ички деворини карбамид смоласининг эритмаси билан цементлаб боради.

ЗИЛЗИЛА СЎНДИРУВЧИ

«Арморгтехстрой» тресги инженерлик тадқиқотлари лабораториясининг мутахассислари ишлаб чиққан метод билан қурилган иншоотлар қаттиқ зилзилаларга бардош бера олади. Улар орасида шағал қатлами бўлган икки бетон плитадан иборат оригинал пойдеворни таклиф қилдилар.

Ҳисоб-китоблар ва табиий шароитларда зилзилани моделлаш бундай экран чуқур ички силкинишларни сўндира олишини, сейсмик тўлқин таъсир интенсивлигини 3 балл камайтиришини кўрсатди. Шундай пояс горизонтал таъсиротлардан ҳам сақлайди. Шағал тўшак кучли зарб чоғида бинонинг ғўла устида тургандек силжишига имкон беради.

Ихтиро авторлари кўтарувчи конструкциялар орасига қўйилган шундай зилзилабардош экранлар ҳисобига иншоотларнинг пишиқлигини янада оширишни таклиф қилмоқдалар. Металл қатламлари орасидаги резина қистирма шулар жумласидан бўлиши мумкин.

«ПОЛЁТ» ҚУСУР ИЗЛАЙДИ

Украина ССР фанлар академияси физика-механика институтининг олимлари ишлаб чиққан янги электромагнит установка «Полёт» технологик жараёнлар ва металл буюмлар пухталигини контроль қилишни анча тезлатади. У металлдаги пинҳона қусурларнинг катта-кичиклиги ва қанчалик ичкариликда ётганлигини бехато аниқлашга имкон беради. Датчик деталлга яқинлашаётганида қўзғатилувчи буюртма токлар металлдаги «нотоб» жойини шу заҳоти кўрсатади, электрон нур трубка экранида нур сигнали пайдо бўлади.

Львовлик олимларнинг бу янгилиги приборсозликда, гражданавиациясида кенг кўламда қўлланади. Институтнинг тажриба заводи установкани ишлаб чиқаришга киришди.

(ТАСС).

БУ—ҚИЗИҚ

ҚУЛАЙ ВА АРЗОН УСУЛ

Финляндияда сув ҳавзаларини нефтдан тозалашнинг осон йўли топилди.

Нефть билан ифлосланган сувга шиша толасининг момиғи ташланса, худди босма қоғоздек нефтни шимиб олар экан. Оқим, шамол эса момиқни ҳазон каби қирғоқ четига тўплайди. Кейин улар йиғиб, ёқиб юборилади.

КЎЧАДА ҚЎЛГА ТУШДИ

Таиланд полициячилари яқинда ўта хавфли «жиноятчи»ни пойтахт кўчасидан тутиб олишди. Бу хавфли «жиноятчи» катта питон — бўғма илон эди. Узунлиги 7 метрдан ошиқ, оғирлиги 50 килограмм келган бўғма илон ҳайвонот боғига топширилди.

АЖОЙИБ КЎПРИК

Гайана мамлакатида жаҳонда тенги йўқ кўприк яратилди. Узунлиги 2 километрга яқин бу кўприк Демерара дарёси устига қурилди.

Дарёдан кемалар ўтаётган маҳалда кўприкнинг ўртасидаги икки секцияси қисқа муддатда йиғилади, қолган 50 та понтон секцияси қўзғалмай туради. Кўприкнинг кенг бўлгани учун ундан ҳар икки томонга қараб автотранспорт бемалол ўта олади.

УЧ МЕТР БАЛАНДЛИКДА УЧАДИГАН САМОЛЁТ

Англияда қишлоқ хўжалик ишларида фойдаланиш учун митти самолёт ихтиро қилинди. Бу самолёт бортига 20 килограммгача минерал ўғит олиб, уни атиги уч метр юқоридан экинлар устига сочиб беради.

Митти самолёт ердан дистанцион усулда бошқарилади.

ХЎРАНДАНИНГ ОМАДИ

Франциянинг Бордо шаҳридаги ресторанга кириб устрица балиғидан пишириб беришни сўраган хўранда Люси Лагье хонимнинг омади келди. Хонимга пишириб келтирилган балиқ ичидан 26 дона йирик-йирик дур чиқди.

С. Ғафуров тўплаган.

Редактор С. М. ҚАРОМАТОВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

«ХИЗМАТ-БЕМИННАТ» ТОШКЕНТ САВДО ФИРМАСИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

«УНИВЕРСАМ»ЛАР СОНИ ШАҲРИМИЗДА ЙИЛ САЙИН КЎПАЙИБ БОРМОҚДА. Шу билан бирга, малакали савдо ходимларига бўлган эҳтиёж ҳам ортмоқда. Сотувчилик касби ҳаммавақт ҳам шарафли ва кишилар учун керакли касб бўлиб келган. Сотувчининг ҳушмуомаласи, унинг харидорни қандай кутиб олиши ва тез хизмат қилиши, янгиликларга жалб эта билишидан магазинга кун сайин кириб турадиган кишиларнинг кайфияти яхшиланади.

Меҳнаткашларнинг товарларни харид қилишларида максимал даражада қулайлик яратиш, уларнинг вақтини тежаш — Тошкентдаги «Хизмат-беминнат» савдо фирмасининг хизмати ана шу мақсадга қаратилгандир.

Сотувчи кишиларга доимо яхши кайфият бахш этиши керак. Биз сотувчиларни хушмуомала, эпчил, мулойим, ҳар бир нарсадан хабардор қилиб турувчи, юксак онгли ва маданиятли кишилар сифатида кўришни истаймиз. Ким-киму, бундай хусусиятлар аксарият қиз-жувонларда бўлади!

ШУНИНГ УЧУН ҲАМ БИЗ ҚИЗЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИБ, «ХИЗМАТ-БЕМИННАТ» ФИРМАСИНИНГ 1 ВА 2 «УНИВЕРСАМ»ЛАРИ ҚОШИДАГИ МАКТАБ-МАГАЗИНЛАРИГА УҚИШГА ЧОРЛАЙМИЗ!

1 ВА 2-«УНИВЕРСАМ» ҚОШИДАГИ МАКТАБ-МАГАЗИНЛАР —савдо корхоналари асосида тузилган меҳнат мактабларидир. Тажрибали ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш мастерлари раҳбарлигида ўқиб, Сиз товаршунослик, иқтисод, совет савдосини ташкил этиш, этика, эстетика ва харидорлар психологияси, совет ва меҳнат ҳуқуқидан билимлар эгаллайсиз.

Олти ойлик ўқиш муддатида кичик сотувчи-кассир-контролёр ихтисосини эгаллайсиз.

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

Ўқувчиларга ойига 60 сўм стипендия тўланади.

Ўқиш даври умумий иш стажига қўшилади.

МАКТАБ-МАГАЗИНЛАРГА 16 ДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН 8—10-СИНФ ҲАЖМДА МАЪЛУМОТЛИ ҚИЗ-ЖУВОНЛАР ИМТИҲОНСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР. ТОШКЕНТДА ДОИМИЙ ПРОПИСКАДА БЎЛИШ ШАРТ.

МАКТАБ-МАГАЗИНЛАРНИ ТАМОМЛАГАНЛАР «УНИВЕРСАМ»ЛАРДА, «ХИЗМАТ-БЕМИННАТ» САВДО ФИРМАСИ КОРХОНАЛАРИДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, мактаб ёки сўнгги иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, 2 та фотосурат (6х9 см. ҳажмда), агар бўлса меҳнат дафтарчаси.

МАШҒУЛОТЛАР —1981 ЙИЛ 15 ЯНВАРДАН БОШЛАНАДИ.

Справкалар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин:

1-«УНИВЕРСАМ»— Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, А. Дониш кўчаси (25, 28-трамвай, 60, 72-автобусларнинг «УНИВЕРСАМ» бекати). Телефонлар: 24-08-92, 24-79-96,

2-«УНИВЕРСАМ»— Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 19-квартал (54-автобус, 6, 11-троллейбусларнинг «Булка-кондитер» комбинати» бекати). Телефонлар: 76-47-36, 76-82-17,

Чилонзор массиви, В-23 квартал, Подмосковная кўчаси, 57-уй, Тошкент «ХИЗМАТ-БЕМИННАТ» фирмасининг кадрлар бўлими (4, 9, 19-трамвайлар; 2, 41, 54-автобусларнинг «Ширин» мактаб-магазини» бекати). Телефонлар: 76-66-20, 76-66-15.

«ХИЗМАТ-БЕМИННАТ» САВДО ФИРМАСИ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

Тошкент область Оржоникидзе районидаги 21-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1980—1981 ўқув йили учун ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти 1962 йилдан бошлаб қишлоқ хўжалигида ишлаш учун юқори малакали кадрларни тайёрлаб келади.

Малакали ишчилар тайёрлаш учун билим юртида барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Ўқув кабинетлари барча замонавий асбоб-ускуналар, кўргазмали қуроллар ва техникавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Танлаган касбингиз бўйича барча ўқув қуроллари мавжуд бўлиб, касбингизни эгаллашга имкон беради. Барча ўқувчилар стипендия, уч маҳал бепул иссиқ овқат, кийим бош ва ётоқхона билан таъминланадилар. Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тугараги, фото, футбол, волейбол, баскетбол, кураш, бокс, стол тенниси тўгараклари мунтазам ишлаб туради. Алоҳида футбол майдони, отиш тури мавжуд.

Ўқиш давомида ўқувчилар Ватанимизнинг гўзал ва қаҳрамон шаҳарларига экскурсияларга борадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларига ўқишга конкурссиз кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўқиш муддати 3 йил. 8-синфни битирган йигит ва қизлар имтиҳонларсиз қабул қилинадилар.

Билим юртида қуйидаги касбларни эгаллашингиз мумкин: кичик ветеринар фельдшер, мева-сабзавотчилик бўйича мутахассислар, автослесарлар, кенг ихтисосли тракторчи-машинистлар. Шофёрлар, автослесарь-тракторчи гувоҳномалари ҳам берилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, 8 ёки 10-синфни битирганлиги ҳақидаги шаҳодатнома ёки аттестат, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, 8 дона 3х4 см. ҳажмдаги фотосурат, ота-онасининг иш жойидан справка.

Бизнинг адрес: Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Геофизика» посёлкаси (Тошкент шаҳридан 1, 16, 24, 112-автобусларда «Троицкий поворот» бекатигача, 20, 89-автобусларнинг «1-Қорасув» бекати).

Узбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети Меҳнат Қизил Байроқ орденли, Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-ремонт заводи қошидаги 155-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1980—1981 ўқув йили учун ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: ПРОВОДНИКЛАР — узоқ манзилларга юрувчи пассажир вагонлари учун. 17,5 ва ундан катта ёшдаги, 10-синфни битирган йигит ва қизлар қабул қилинади. Ойига 30 сўмдан стипендия берилади. Ўқиш муддати — 1 йил;

ҚОЛИПЧИ — 17 ярим ва ундан катта ёшли, 8—10 синфни битирган йигитлар қабул қилинади. Ойига 30 сўмдан стипендия берилади. Ўқиш муддати — 1 йил.

Ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар учун ўқиш муддати — 7 ярим ой ва уларга 72 сўмдан стипендия тўланади;

ЮК ТОПШИРУВЧИЛАР ВА ҚАБУЛ ҚИЛУВЧИЛАР — 18 ёшга тўлган, 10 синфни битирган қизлар ва ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 10 синфни битирган йигитлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 1 йил. Ойига 72 сўмдан стипендия тўланади.

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИК БЎЙИЧА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ, 8 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ЙИГИТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. **машинист ёрдамчилари, тепловознинг механик қисмини ремонт қилувчи слесарлар, тепловознинг электр қисмини ремонт қилувчи слесарлар, совутиш ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар, электр-газ пайвандчи. Ўқиш муддати — 3 йил.**

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар. Уч йиллик таълим группасида ўқиган ўқувчиларга мутахассислик ва ўрта маълумот тўғрисида аттестат берилади. Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаганларга олий ўқув юртларига кириб ўқиш учун йўлланма берилади.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини тамомлаганлар темир йўл хизматчиларига бериладиган барча имтиёзлардан фойдаланадилар, яъни иттифоқимизнинг барча пунктларига бепул темир йўл билети билан таъминланадилар.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, мактабдан характеристика, медицина справкаси, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справкалар, 8 та фотосурат (3х4 см.).

АРИЗАЛАР: ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 1-уй (1, 5-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон 91-14-07.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/XII да **Келинлар қўзғолони**, 18/XII да **Олтин девор.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **НАТАЛЬЯ РУБАНОВА** раҳбарлигидаги **«Иллюзияли калейдоскоп»** аттракционининг гастроллари (19.30).

КИНО

17 ДЕКАБРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ» (2 серия) — **Чайка** (12, 15, 18, 20.30, телефон 77-66-20), **Қозоғистон** (16, 17, 20.00, телефон 35-24-92), **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13. 30, 16.10 19.00, телефон 41-39-51).

«БАРВАҚТ ЗАНГ БОСДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«ХИЗМАТДОШ ОШИҚЛАР ҚИССАСИ» (2 серия) — **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 91-14-61).

«СЎНГГИ ОВ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Дружба** (жуфт соатларда), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 12, 15, 18.00).

«ЭҲТИЁТ БЎЛ, ИЛОН!» — **Искра** (17, 19.45, телефон 39-14-59).

«КАТТА-КИЧИК УРУШЛАР» — **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 53-86-07), **Дружба** (жуфт соатларда, **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 15, 18.00).

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

17 ДЕКАБРЬ—ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

17.15 С. Прокофьев. «Золушка» балетидан саҳналар. 17.25 «Куба портретлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.30 «Биз БАМни қуряпмиз». БАМнинг Бурят участкаси йўл монтёрлари бригадаси ҳақида ҳикоя. 2-кўрсатув. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ. Молдавия ССР телевидениесининг программаси. Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. И. Бодюлнинг кириш сўзи. «Юксалиш пиллапоялари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Санъат усталари концерти. 21.30 «Время». 22.05 Останкино концерт студиясида ёзувчи Н. Грибачёв билан учрашув. 23.35 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Тим лақабли машҳур ўрдакча». Қўғирчоқ фильм. 18.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Жонажон ўлка». 19.10 КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXVI СЪЕЗДИГА ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Шеърият билан учрашув». О. Хожиева. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Рояль олдидаги суҳбатлар». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Алангали йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 23.10 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.25 Кўрсатувлар программаси.

18 ДЕКАБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Горнчилар, қаердасиз!». 10.35 «Киносаёҳатчилар клуби». 11.35 Шимол халқлари артистларининг концерти. 12.15 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Энергетиклар кунига бағишланган ҳужжатли фильмлар программаси. 16.00 «Людвиг Ван Бетховен». 16.35 «Шахмат мактаби». Разрядлилар класси. Ўйин ўртасида. 17.15 «Дўстларим мен билан бирга бўлганда». Концерт. 18.15 «Миллионлар ленинча университети». Совет ташқи сиёсати. 18.45 «А. Нето. Кураш поэзияси». Ҳужжатли фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Мультфильм. 19.40 «Катталар учун контроль иш». 2-туркум. 6-кўрсатув. 20.25 «Театр ва давр». Н. Погодин. 21.30 «Время». 22.00 «Известия» газетаси соврини учун хоккей бўйича Халқаро турнир. СССР — Чехословакия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.20) — «Дунё воқеалари».

Тошкент Политехника институти томонидан **Холияров Соатмурот Холмирзаевич** номига берилган 145769 номерли йўқолган

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари, табиёт-география факультети одам анатомияси ва физиологияси кафедрасининг доценти Н. Қ. Қодироваға ўғли

Ботир ТОКЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 бет Тошкент оқшоми

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета,

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.